

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE L'UBOTICE – koncept riešenia“

***v rozsahu podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné
prostredie v znení neskorších predpisov***

02/2024

Obsah:

A. Základné údaje

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie
2. Sídlo
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie)
3. Dotknuté obce
4. Dotknuté orgány
5. Schvaľujúci orgán
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie
3. Suroviny – druh, spôsob získavania
4. Energetické zdroje – druh, spotreba
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií
2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi
4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)
6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. *Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a i.), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia*
2. *Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh)*
3. *Ovzdušie (stav znečistenia ovzdušia)*
4. *Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd*
5. *Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd*
6. *Fauna a flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, biotopy, významné migračné koridory živočíchov*
7. *Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana, ekologická stabilita*
8. *Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. chránené územia národnej siete, chránené územia sústavy NATURA 2000, chránené vodohospodárske oblasti), územný systém ekologickej stability*
9. *Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)*
10. *Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská*
11. *Paleontologické náleziská a významné geologické lokality*
12. *Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)*
13. *Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov*

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. *Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy*
2. *Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery*
3. *Vplyvy na klimatické pomery*
4. *Vplyvy na ovzdušie*
5. *Vplyvy na vodné pomery*
6. *Vplyvy na pôdu*
7. *Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy a biotopy európskeho a národného významu*

8. *Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny*
9. *Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability*
10. *Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská*
11. *Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality*
12. *Iné vplyvy*
13. *Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi*
14. *Zhodnotenie plnenia špecifických požiadaviek z dokumentu „rozsah hodnotenia“ a stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente*

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

X. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

A. Základné údaje

I. Základné údaje o obstarávateľovi:

1. Označenie: **Obec Ľubotice**
2. Sídlo: **Ľubotice**
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie:

Obstarávateľ: Obec Ľubotice, okres Prešov,
Obecný úrad Ľubotice, Československých letcov 2, 080 06 Ľubotice
Kontakt – tel. 051/7480 902, 051/7764 625
e-mail: urad@obeclubotice.sk

Zastúpený starostkou obce: Mgr. Nicole Rubisova

Obecný úrad Ľubotice, Československých letcov 2, 080 06 Ľubotice
Kontakt: e-mail: starosta@obeclubotice.sk

Osoba s odb. spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD:

Ing. Stanislav Imrich

Kontakt: mobil: 0917 566 851, e-mail: stanimsro@gmail.sk

Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
051/77 220 71, 0905 371 634, e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

Miesto na konzultácie: dtto

Hlavný riešiteľ: Ing.arch. Vladimír Ligus, AA SKA č.1129

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. **Názov:** Územný plán obce Ľubotice (koncept riešenia)
2. **Územie:** Prešovský kraj, okres Prešov, obec Ľubotice, katastrálne územie Ľubotice, kód obce 518590 číslo k.ú. 833584, výmera k.ú. 832 ha
3. **Dotknuté obce:** Mesto Prešov a obec Vyšná Šebastová.
4. **Dotknuté orgány:**

- Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP kraja, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
- Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
- Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
- Okresný úrad Prešov, pozemkový a lesný odbor, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
- Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
- Krajský pamiatkový úrad v Prešove, Hlavná 115, 080 01 Prešov
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Prešove, Jána Hollého 5, 080 01 Prešov
- Obvodný banský úrad, Timonova 23, 040 01 Košice
- Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor regionálneho rozvoja, oddelenie ÚP a ŽP, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
- Obec Ľubotice, Československých letcov 2, 080 06 Ľubotice
- Obec Vyšná Šebastová, Vyšná Šebastová 157, 080 06 Prešov
- Mesto Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov

5. Schvaľujúci orgán:

Obecné zastupiteľstvo obce Ľubotice.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:

Aktivity a zámery návrhu konceptu územného plánu obce Ľubotice sa týkajú riešeného katastrálneho územia Ľubotice, nepresahujú štátne hranice Slovenskej republiky.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Plošný záber pôdy vyplývajúci z územného plánu bude spracovaný formou samostatnej prílohy k návrhu územného plánu, podmienený o.i. aj schválením navrhovanej varianty územného plánu. Záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu bude vyhodnotený až po dopracovaní návrhu územného plánu podľa pripomienok z procesu prerokovania.

V katastri obce sa nevyskytujú osobitne chránené bonitované pôdnoekologické jednotky 1.-4. skupiny poľnohospodárskej pôdy, t.j. k ich záberu nedôjde.

Katastrálne územie obce Ľubotice má výmeru 832 ha. Z toho na lesné pozemky pripadá 15,7 ha, poľnohospodárska pôda zaberá v katastri obce 526,1 ha. Zastavaná plocha dosahuje 303,8 ha.

Pre navrhovanú výstavbu najmä v extraviláne je potrebné zabráť pozemky pôvodne využívané ako poľnohospodárska pôda. Záber poľnohospodársky využívannej pôdy na účely novej výstavby je navrhovaný na východnom okraji súčasne zastavaného územia obce. Súčasťou návrhu územného plánu obce je intenzifikácia využívania súčasne zastavaného územia obce, využitie prieluk a nevyužívaných pozemkov a prestavba chátrajúcich pôvodných výrobných areálov.

V riešenom území nie je navrhovaný záber lesného pôdneho fondu.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Zásobovanie pitnou vodou – súčasný stav. *V obci je vybudovaný verejný vodovod, ktorý zásobuje pitnou vodou celé zastavané územie obce. Zdrojom pitnej vody je Východoslovenská vodárenská sústava, napojená na Vodárenskú nádrž Starina a na Prešovský skupinový vodovod.*

Východnou časťou obce Ľubotice prechádza prírodný vodovodný rad VVS Starina – Prešov – Košice, na rad je napojený vodojem Sekčov I, umiestnený na území mesta Prešov v k.ú. Šalgovík. Z neho sú napojené vodojemy Sekčov II a Sekčov III, situované na JV okraji katastra Ľubotice. Z oboch vodojemov (Sekčov II a III) sú vedené zásobné potrubia – rady, slúžiace aj pre zásobovanie mesta Prešov. Vodojem Sekčov I je prepojený s vodojemom Sekčov II vodovodným radom trasovaným v časti svojho úseku v JV časti katastra Ľubotíc.

Ľubotice sú pitnou vodou zásobované aj z vodojemu Šibeňa hora, ktorého prepojenie potrubie vedie v západnej časti riešeného katastra pozdĺž koryta riečky Sekčov v pokračovaní pozdĺž Ľubotického potoka východným smerom s napojením na vodojem Sekčov II.

Záložným vodojemom pre zásobovanie Ľubotíc je aj vodojem Kúty.

Verejný vodovod v obci má v správe Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Košice.

Kanalizácia – súčasný stav. V obci je vybudovaná jednotná kanalizácia, ktorá odvádza splaškové vody do ČOV Prešov – Kendice, je súčasťou skupinovej kanalizačnej sústavy prešovskej aglomerácie.

Katastrálnym územím obce Ľubotice prechádza 5 kanalizačných zberačov (G, GX I, GX II, GX III a GX), ich trasovanie je podrobnejšie uvedené v grafickej časti konceptu riešenia územného plánu obce Ľubotice.

Čistenie splaškových vôd (z domácností, technickej a občianskej vybavenosti a výrobných areálov) zabezpečuje mechanicko-biologická čistiareň skupinovej kanalizácie Prešov – Kendice, rekonštruovaná v r. 1996).

3. Suroviny – druh, spôsob získavania

V katastri obce Ľubotice sa nenachádzajú v zmysle banského zákona výhradné ložiská nerastov, ani chránené ložiskové územia, resp. dobývacie priestory.

4. Energetické zdroje – druh, spotreba

Zásobovanie elektrickou energiou, súčasný stav. Obec je zásobovaná elektrickou energiou z elektrických staníc 110/22 kV Prešov 1 (sídliisko III) a Prešov 3 (Kronospan) sieťou 22 kV vedení a distribučných transformačných staníc.

Elektrická stanica Prešov 3 je situovaná pri západnej katastrálnej hranici riešeného územia na okraji areálu bývalého drevokombinátu Kronospan, prípojné 110 kV vedenie vedie ku nej po západnom okraji katastra obce.

Riešeným územím prechádzajú 4 trasy 22 kV vedení, v extraviláne sú vzdušné vedenia inštalované na betónových podperách, v intraviláne čiastočne preložené do káblových vedení uložených v zemi v uličných koridoroch.

Prípojky nízkonapäťového vedenia sú k jednotlivým užívateľom sú riešené vzdušnými alebo úložnými káblami.

Zásobovanie plynom. Obec je plynofikovaná, rodinné domy používajú na vykurovanie prevažne zemný plyn, čiastočne aj palivové drevo; bytové domy sú prevažne vykurované diaľkovo z centrálnej kotolne na zemný plyn.

Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je regulačná stanica plynu RS Prešov. Zdrojom plynu je vysokotlakový plynovod Prešov – Bardejov, prechádzajúci západným okrajom riešeného katastra pozdĺž riečky Sekčov, z neho je zásobovaná aj samostatná RS pre areál bývalého Kronospanu.

Miestne plynovody sú uložené v zemi v uličných koridoroch, na verejných priestranstvách v okrajoch miestnych ciest, v chodníkoch a plochách verejnej zelene.

Zásobovanie teplom. Zásobovanie teplom v obci je individuálne objektovými kotolňami v rodinných a bytových domoch a objektoch občianskej vybavenosti.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradený cestný systém. Nadradenú cestnú sieť v riešenom katastri tvoria cesty medzinárodného významu - cesta I. triedy č.18 (Bardejovská ulica) a č. 20 (Prešovská ulica). Obe cesty prevádzajú cez územie obce Ľubotice a mesta Prešov tranzitnú dopravu, sú vysoko

zaťažené osobnou aj nákladnou dopravou (v roku 2015 intenzita dopravy od 23 až po viac ako 30 tisíc vozidiel za 24 hodín).

Nepriaznivé hodnoty na týchto cestách sa znížia po dokončení výstavby úseku rýchlostnej cesty R4 – severného obchvatu mesta Prešov, plánovanej do roku 2027. Súčasťou plánovaného rozvoja nadradenej cestnej siete je navrhovaný JV obchvat mesta Prešov a obce Ľubotice cestou II. triedy (technická štúdia v roku 2021), oproti spracovanej štúdii je nutné riešiť napojenie obce Ľubotice na uvedený obchvat minimálne v dvoch bodoch. V koncepte územného plánu obce Ľubotice vo variante A je jedno napojenie navrhnuté tak, že vedie z križovatky na navrhovanej preložke cesty I/68 v trase MK5 a v predĺžení Vodárenskej ulice sa napája na trasu JV obchvatu v križovatke v lok. Lúky s pokračovaním do areálu bývalého HŠM Šalgovík. Druhé napojenie je potrebné na severnom okraji katastra Ľubotíc v lok. Haľagoše.

Základný komunikačný systém. Základom cestnej siete v riešenom území sú zberné komunikácie, ktorými sú prietahy ciest I. triedy č. 18 a č. 20 a miestne cesty na Nižnianskej, Makarenkovej, Kalinčiakovej a Bardejovskej ulici. Systém dopĺňajú Sibírska a Vihorlatská ul. na južnej katastrálnej hranici obce – sú už na území mesta Prešov. Ostatné miestne a účelové cesty sa pripájajú na ZÁKOS.

V rámci navrhovaného rozvoja zastavaného územia obce zberné cesty na Makarenkovej a Vodárenskej ulici budú podľa návrhu územného plánu vzájomne prepojené ďalšími dvoma zbernými cestami – miestnou cestou cez lokality Nižné Ergitalky, Winklerovka/Chraste a Predné Kamence a úsekom JV obchvatu mesta Prešov. Okrem tohto navrhovaného napojenia na budúci obchvat obce je nutné vybudovať ďalšie dopravné napojenia na prietah cesty I/20 - Prešovskú ulicu. Nevyhnutné je vybudovať križovatku s napojením zbernej cesty MK5 pri potoku Bánovec, v súlade s technickou normou je možné križovatku vybudovať aj v lokalite Konopiská s napojením miestnej cesty vedúcej po južnom okraji areálu spoločnosti Stomex.

Vo variante A sa zachováva aj návrh prepojenia prešovských ulíc Vihorlatská a Pod Šalgovíkom cez kataster obce Ľubotice v lokalite Pod vodojemom. Vo variante B je tento návrh vypustený, ponechané je len prepojenie nemotoristickou cestou pre peších a cyklistov (geologické problémy a odmietavé stanovisko mesta Prešov).

Statická doprava (parkovacie plochy, garáže a dopravné priestranstvá). V obci je vybudovaných niekoľko verejných parkovísk, prevažne pri objektoch občianskej vybavenosti.

Na území obce špecifickým parkovacím a garážovacím zariadením je areál Dopravného podniku mesta Prešov na Bardejovskej ulici na Šarišských lúkach.

Súčasťou rozvoja dopravného systému obce Ľubotice musí byť vybudovanie potrebných parkovísk pri existujúcich, resp. výstavba nových parkovísk pri navrhovaných budovách na bývanie, občiansku vybavenosť a rekreáciu.

Hromadná verejná doprava. V obci je zabezpečovaná autobusovou dopravou – mestskou hromadnou dopravou a regionálnymi autobusovými linkami. Linky regionálnej autobusovej dopravy prechádzajú po prietahu cesty I/18 Bardejovskej ulici s dvoma zastávkami.

Linky MHD obsluhujú obytné územie obce, aj výrobo-priemyselné zóny na Šarišských lúkach.

V územnom pláne je navrhnuté dobudovanie zastávok a zastávkových ník vybavených prístreškami na celom území obce, počíta sa s vytvorením novej autobusovej linky vedenej po navrhovaných zberných cestách MK5 a MK6 a Makarenkovej ulici. Počíta sa v rámci zavádzania dopravného integrovaného systému aj s vytvorením zastávok MHD pri železničnej stanici Šarišské lúky z Bardejovskej aj Strojníckej ulice.

Pešie komunikácie a plochy. V obci sú pozdĺž väčšiny ulíc vybudované obojstranné chodníky, niektoré ulice disponujú len jednostrannými chodníkmi. V novo navrhovaných uliciach budú vybudované prevažne obojstranné chodníky.

Účelové cesty. Účelové poľnohospodárske cesty nadväzujú na miestne cesty. Účelové cesty vedúce mimo zastavané územie majú mať využitie aj pre rekreáciu a rekreačný šport.

Cyklistická doprava. V katastri obce sú pre cyklistickú dopravu využívané verejné komunikácie, miestne cesty, poľné a účelové cesty (najmä spevnené). Pre tento druh dopravy sú nevhodnými komunikáciami prietahy oboch ciest I. triedy. Dokončený prvý úsek cyklistickej cestičky na Prešovskej ulici nadväzuje na cyklistickú cestičku vedúcu prešovským sídliskom Sekčov.

Koncept územného plánu obce navrhuje dve hlavné cyklistické cestičky - jednou je cestička vedúca súbežne s Prešovskou ulicou od križovatky s Vihorlatskou ulicou až po napojenie na Bardejovskú ulicu, druhou je cykl. cestička vedúca po ľavom brehu Sekčova od južnej po severnú hranicu katastra obce (v lokalite Kapustnice riešená variantne v súvislosti s navrhovaným rozsahom zastavania). Na tieto dve hlavné cykl. cestičky je potrebné napojiť prípojné cestičky vedúce ulicami s dostatočnými šírkovými parametrami.

Železničná doprava. Katastrálnym územím Ľubotíc prechádza jednokoľajová neelektrifikovaná železničná trať č. 193 Prešov – Kapušany pri Prešove – Strážske, ktorá má byť elektrifikovaná a prebudovaná na dvojkoľajovú so zvýšením traťovej rýchlosti a s vybudovaním novej železničnej zastávky s komplexným vybavením (kryté nástupište, prilehlými parkoviskami pre prestup, zastávka autobusovej dopravy).

Letecká doprava. Na území obce sa nenachádza civilné letisko, osobitné letisko, ani heliport. Do katastrálneho územia Ľubotíc nezasahujú ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk a leteckých pozemných zariadení, ani nachádzajúcich sa mimo k.ú., ktoré by ovplyvňovali, resp. limitovali rozvoj obce.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné). Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia produkciou polutantov je doprava vedúca po cestách I. triedy. Miera znečisťovania ovzdušia z dopravy postupne klesá vďaka zavádzaniu prísnejších noriem pre spaľovacie motory, stúpa však zvyšovaním intenzity dopravy. Problém vyrieši výstavba cestných obchvatov mesta Prešov a obce Ľubotice.

Obec je plynofikovaná, v rozvoji obce sa počíta so znižovaním podielu využívania fosílnych palív a zvyšovaním podielu vyžívaní alternatívnych zdrojov energie vrátane geotermálnej energie z geotermálnej elektrárne vybudovanej v severovýchodnej časti katastra v lokalite Ortáše.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Stoková sieť. V obci je vybudovaná jednotná kanalizácia, ktorá je súčasťou skupinovej kanalizačnej sústavy prešovskej aglomerácie.

Katastrálnym územím obce Ľubotice prechádza 5 kanalizačných zberačov (G, GX I, GX II, GX III a GX), ich trasovanie je podrobnejšie uvedené v sprievodnej správe konceptu riešenia územného plánu obce Ľubotice.

Čistenie splaškových vôd z domácností, technickej a občianskej vybavenosti a výrobných areálov zabezpečuje mechanicko-biologická čistiareň skupinovej kanalizácie Prešov – Kendice (rekonštruovaná v r. 1996).

Obec bude naďalej odkanalizovaná existujúcou kanalizačnou sústavou, rozšírenou v plochách novo navrhovanej zástavby. V plochách novej zástavby bude vybudovaná delená kanalizácia.

Dažďové vody v novo budovaných lokalitách budú odvádzané samostatnou dažďovou kanalizáciou alebo otvoreným priekopami do blízkych recipientov (vodných tokov).

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi. Celková suma odpadov vyprodukovaná obyvateľstvom obce Ľubotice nie je známa. V súčasnosti jednotlivé objekty a prevádzky v obci sú vybavené 1100 l kontajnermi alebo 110 l smetnými nádobami na zmesový aj separovaný odpad.

Vývoz komunálneho odpadu je zabezpečovaný zmluvným vývozcom v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch, odváža sa aj separovaný odpad.

Tekuté odpady sú a budú odvádzané verejnou kanalizáciou do existujúcej ČOV Kendice. Biologické odpady sú recyklované kompostovaním na kompostovisku, nachádzajúcim sa za areálom futbalového ihriska. Výstavbu ďalšieho zberného dvora s kompostoviskom navrhuje územný plán v navrhovanom výrobnno-skladovom areáli v lokalite Ortáše.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita). Nadmerným hlukom z dopravy je zasiahnutá zástavba pozdĺž ciest I. triedy (Prešovská a Bardejovská ulica). Podľa výpočtov (rok 2015) hlukom z dopravy nad príslušnú normu sú zasiahnuté všetky objekty pozdĺž týchto ciest – výrobné zóny a areály závodov a časť rodinných domov na Hajnovej, Nižnianskej a Kalinčiakovej ulici a uliciach Za potokom a Ku ihrisku.

Na ostatných komunikáciách v obci v súvislosti s nízkou intenzitou dopravy nie je predpoklad prekročenia prípustnej hladiny hluku z dopravy v návrhovom období do r. 2050.

Obmedzenie intenzity hluku z dopravy na cestách I. triedy vyrieši výstavba rýchlostnej cesty R4 – severného obchvatu mesta Prešov (plánuje sa ukončenie výstavby v roku 2027).

Zdroje dlhotrvajúcich alebo trvalých vibrácií sa v riešenom území nevyskytujú.

Hluk z výrobných prevádzok v riešenom území je podstatne oproti minulosti znížený, pretože prevádzky Prešov – paneláreň a Prešov – Piloimpregna – Kronospan ukončili svoju činnosť a z hľadiska produkcie hluku nepredstavujú ohrozenie kvality životného prostredia.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)

Radónové riziko z geologického podlažia je v katastrálnom území obce Ľubotice nízkej a strednej intenzity, časť územia obce spadá do oblasti stredného radónového rizika.

Iné zdroje žiarenia, ani iné fyzikálne polia nie sú v riešenom katastrálnom území evidované.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V krajine riešeného územia nie sú zaznamenané významné terénne úpravy, ani iné podstatné zásahy do krajiny, tie vzniknú pri realizácii viacerých zámerov návrhu územného plánu, spojených predovšetkým s výstavbou rodinných domov na nových plochách i v prielukách v zastavanom území i mimo zastavaného územia v nadväznosti na základnú infraštruktúru, s výstavbou protipovodňových hrádzí a plánovaného poldra na Ľubotickom potoku a so zámermi úprav a stavieb dopravnej siete.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Katastrálne územie obce Ľubotice sa administratívne nachádza v okrese Prešov, v Prešovskom kraji. Katastrálnymi hranicami je vymedzené katastrálne územie obce Ľubotice s výmerou 832 ha, zároveň je vymedzené voči susedným štyrom katastrálnym územiám – Prešov, Vyšná Šebastová, Šalgovík a Nižná Šebastová v okrese Prešov.

Záujmovým územím pre riešenie širších vzťahov sú pre obec Ľubotice katastrálne územia susedného mesta Prešov vrátane jeho miestnych častí Šalgovík a Nižná Šebastová a obce Vyšná Šebastová.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia

Geologická charakteristika riešeného územia

Katastrálne územie obce Ľubotice má pomerne jednoduchú geologickú stavbu. Geologický podklad katastrálneho územia obce tvoria sedimenty treťohôr a štvrtohôr (neogénu a kvartéru).

Východnú časť riešeného katastra (zhruba od polohy Ortáše na východ) budujú kvartérne sedimenty stredného pleistocénu – mindelu vo veľkom prolúviálnom kuželi, zaberajúcom celú východnú časť katastra. Kužel je v podstate vymedzený vodnými tokmi – na severe Šebastovským potokom, na juhu Šalgovickým potokom. Kužel budujú prolúviálne sedimenty zastúpené hlinitými štrkami s pokryvom sprašových hĺn.

Prolúviálny kužel v celej svojej šírke v strede riešeného katastra sa vymedzuje voči relatívne úzkemu pásu neogénnych sedimentov priebehu SV – JZ. V bazálnej časti prolúviálneho kužela (v kontakte s neogénom) sa vyskytujú polohy plošných potenciálnych zosuvov.

Vyššie uvedený pás neogénu – karpát budujú zelenosivé prachovité ílovce s polohami jemnozrnných pieskovcov tzv. kladzianskeho súvrstvia. V JZ bode neogénneho pásu relatívne malého plošného rozsahu sa vyskytuje poloha tzv. teriakovského súvrstvia, ktorý budujú zelenosivé prachovce a ílovce s polohami montmorillonitických ílov.

Západnú časť riešeného katastra (mimo alúvia riečky Sekčov) budujú prolúviálne sedimenty kvartéru – stredného pleistocénu (starší riss) – piesčité štrky s pokryvom sprašových hĺn a tiež prolúviálne sedimenty (wurm) – piesčité a hlinité štrky.

Alúvium Sekčova budujú holocénne (súčasná geologická doba) fluviálne (riečne) sedimenty – hliny, piesky, íly.

Inžiniersko-geologické vlastnosti riešeného územia

Z hľadiska príslušnosti k inžiniersko-geologickým regiónom riešené územie patrí do regiónu karpatského flyšu, subregiónu vnútorných Karpát.

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie je v území identifikovaný rajón údolných riečnych náplavov (v alúviu Sekčova) a rajón prolúviálnych sedimentov (v ostatnej časti riešeného územia).

Odolnostný potenciál hornín vo vzťahu k inžiniersko-geologickej rajonizácii sa markantne prejavuje v obraze krajiny, jej morfológii a vo vlastnostiach reálnych i potenciálnych geodynamických javov, zároveň aj v možnostiach územného plánovania.

Stav znečistenia horninového prostredia

Znečistenie horninového prostredia nie je evidované. Stupeň znečistenia riečnych (potočných) sedimentov je nulový až na riečne sedimenty Sekčova, ktoré môžu byť v koryte Sekčova ovplyvnené nízkou kvalitou vody, znečistenou nad obcou Ľubotice, najmä v obdobiach s nízkym prietokom vody.

Geodynamické javy (zosuvy, seizmicita, erózia)

Zosuvy. Svahové deformácie všeobecne negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

V prostredí situovania obce Ľubotice sú identifikované svahové poruchy v častiach katastra, kde plochy zaberajú predovšetkým kvartérne sedimenty, hlavne prolúviálne sedimenty. Jedná sa o zosuvné polia, ktoré sú prezentované potenciálnymi plošnými zosuvmi, predovšetkým na záverečnej báze prolúviálneho kužela v širšom okolí polohy Ortáše.

V návrhu územného plánu a v jeho výkresovej časti sú odlíšené zóny s potenciálnymi svahovými poruchami.

Seizmicita. Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území Ľubotice makroseizmická intenzita pohybuje pri hodnote 6° MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží (pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov, t.z. pre periódu návratnosti 475 rokov) sa pohybuje v intervale 1,00 – 1,29 m.s⁻².

Erózia. Aktuálna vodná erózia pôdy v západnej časti riešeného územia sa v závislosti od vlastností pôd, geologického podložia a svahovitosti pohybuje mozaikovito v kategóriách „slabá“ až „silná“.

Potenciálna vodná erózia v riešenom území je podľa Frewerta – Zdražila - Stehlíka mozaikovito v kategóriách „slabá“ až „stredná“.

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1. vyd, 2002.

Geomorfologické pomery

V geomorfologickom členení katastrálne územie obce Ľubotice patrí do provincie Západné Karpaty, do oblasti Lučenecko-košickej zníženiny, celku Košická kotlina, podcelku Toryská pahorkatina.

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčuje aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území.

Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov reliéfu riešené územie z hľadiska začlenenia do základných morfoštruktúr patrí do morfoštruktúry Lučensko-košickej zníženiny s výrazne negatívnou morfoštruktúrou (priekopová prepadlina).

Z hľadiska začlenenia k typom erózo-denudačného reliéfu riešené územie predstavuje reliéf kotlinových pahorkatín.

Z vybraných tvarov reliéfu sa v riešenom území markantne vyskytujú prolúviálne kužele vysoké a prolúviálne kužele stredné a tiež krajina riešeného územia disponuje v nive toku Sekčov tzv. morfológicky výraznou stráňou na tektonickej poruche.

2. Klimatické pomery

Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonalnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Riešené územie katastra Ľubotíc (pásma nad a v okolí toku Sekčova) patrí do teplej klimatickej oblasti (T), vyznačujúcej sa s priemerom 50 a viac letných dní v roku s denným maximom teplôt vzduchu viac ako 25° C, do okrsku T 7, ktorý je teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou s klimatickým znakom v januári priemerných teplôt menej ako - 3° C.

Ďalšie približné hodnoty (údaje sa vzťahujú k celému katastrálnemu územiu Ľubotíc):

Priemerná ročná teplota vzduchu: medzi 7° - 8°C.

Priemerná teplota vzduchu v januári: -4 - -3°C.

Priemerná teplota vzduchu v júli: medzi 16° až 18°C.

Priemerné ročné úhrny zrážok – medzi 700 mm.

Maximum mesačných úhrnov zrážok: medzi 200 – 250 mm.

Počet dní so snehovou pokrývkou: medzi 60 až 80.

Úhrny zrážok v januári: medzi 20 až 30 mm.

Úhrny zrážok v júli: medzi 80 až 100 mm.

Priemerný ročný počet dní s hmlou: oblasť zníženého výskytu hmiel, t.z. 60 – 85 dní.

Poznámka: V súvislosti s klimatickými zmenami v posledných rokoch sú vyššie uvedené údaje z roku 2002 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) viacmenej orientačné a nemusia byť absolútne hodnoverné.

3. Ovzdušie

V katastrálnom území obce Ľubotice nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami.

Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia produkciou polutantov je doprava vedúca po cestách I. triedy. Miera znečisťovania ovzdušia z dopravy postupne klesá vďaka zavádzaniu prísnejších noriem pre spaľovacie motory, stúpa však zvyšovaním intenzity dopravy. Problém vyrieši výstavba cestných obchvatov mesta Prešov a obce Ľubotice.

Obec je plynofikovaná, v rozvoji obce sa počíta so znižovaním podielu využívania fosílnych palív a zvyšovaním podielu vyžívaní alternatívnych zdrojov energie, čo prospeje kvalite ovzdušia.

Pôsobenie lokálnych kúrenísk nie je významné s ohľadom na rozsah plynofikácie obce.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a je podstatné, že riešené územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej a republikovej úrovni (najbližšie položené zdroje znečistenia sa nachádzajú na Spiši v Krompachoch, východne od riešeného územia v pásme Vranov nad Topľou – Strážske - Humenné – Snina).

Priemerné ročné koncentrácie NO₂ v katastrálnom území obce Ľubotice v rokoch 1995 – 1999 sa pohybovali v intervale od 20 – 25 mikrogramov.m⁻³. Priemerná ročná depozícia dusíka (NO, NO₂ a ich oxidačných produktov) emitovaného z domácich a zahraničných zdrojov sa pohybovala na hodnote 600 - 700 mikrogramov.m⁻³.

Priemerné ročné koncentrácie SO₂ sa tu pohybovali v intervale od 15 do 20 mikrogramov.m⁻³. Priemerná ročná depozícia síry (SO₂ a síranov) emitovanej z domácich a zahraničných zdrojov sa pohybovala v intervale od 1500 do 2000 mikrogramov.m⁻².

Hodnoty priemernej ročnej koncentrácie NO₂ a SO₂ a priemerné ročné depozície „dusíka a síry“ sa v riešenom území (i v širšom geografickom priestore) pohybujú na úrovni stredne používaných stupníc.

(Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, údaje za roky 1995 – 1999; údaje v súčasnosti môžu byť mierne pozmenené).

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

Z hľadiska hydrogeografického členenia riešené územie katastra obce Ľubotice patrí k úmoriu Čierneho mora, kataster obce leží v povodí riečky Sekčov, ktorá patrí do povodia Torysy/Hornádu/Tisy/Dunaja.

Územie je súčasťou hlavného hydrogeologického regiónu: „123 Neogén východnej časti Košickej kotliny“, ovplyvňujúceho do istej miery kvantitu i kvalitu povrchových i podzemných vôd riešeného i širšieho územia. Určujúcim typom priepustnosti v horninách je tzv. medzizrnová priepustnosť.

Najvýznamnejšími hydrogeologickými kolektormi sú v riešenom území štrky, piesky a íly, ich kvantitatívna charakteristika prietochnosti a hydrogeologická produktivita je mierna.

Riešené územie je situované v oblasti, kde priemerný ročný špecifický odtok dosahuje hodnoty $5 - 10 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$, maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov hodnoty medzi $1,0$ až $1,4 \text{ m}^3.\text{s}^{-1}.\text{km}^{-2}$ a minimálny špecifický odtok 364 denný $0,5 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$.

Z hľadiska typu režimu odtoku patrí riešené územie do oblasti vrchovinná-nížinná s typom režimu odtoku dažďovo-snehovým s nasledujúcimi hydrologickými charakteristikami: akumulácia vôd v decembri až januári, vysoká vodnosť vo februári až apríli, najvyšší priemerný mesačný prietok $Q_{\max}$ v marci, najnižší priemerný mesačný prietok v septembri, tzv. podružné zvýšenie vodnosti je výrazné.

Súčasný stav miestnych vodných tokov. Riešeným územím pretekajú viaceré vodné toky: na západnej strane hranicu katastra vytvára vodohospodársky významný tok Sekčov ID 4-32-04-426, na severnej strane katastra obce čiastočne hranicu tvorí vodohospodársky významný vodný tok Šebastovka ID 4-32-04-445. Katastrom preteká drobný vodný tok Ľubotický potok ID 4-32-04-443 s jeho prítokom ID-4-32-04-444 (Ľubotica) a drobný vodný tok Ortášsky potok ID 4-32-04-442 (potok Bánovec).

Riečka Sekčov bola v minulosti upravená v rkm 5,870 – 6,380, Ľubotický potok upravený v rkm 0,000 – 2,400 (od sútoku s Ľuboticou prevedený do Ortášskeho potoka (Bánovca), ich spoločný tok upravený až po ústie do Sekčova v rkm 5,150. Šebastovka bola upravená v rkm 0,060 – 0,580 a 0,640 – 2,940.

Ostatné drobné vodné toky tečú územím v prirodzených korytách.

Vodné toky sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, OZ Košice.

Podzemné vody, termálne vody a minerálne pramene. Významné zdroje obyčajných podzemných vôd, termálne vody a zdroje minerálnych vôd nie sú v riešenom území evidované. V súčasnej dobe sa v katastri obce pripravuje geotermálny vrt pre navrhovanú geotermálnu elektrárňu v lokalite Ortáše.

Pre podzemné vody, tak ako pre vody povrchové sú v riešenom území najvýznamnejšími hydrogeologickými kolektormi štrky a piesky nivy Sekčova, v rozhodujúcej miere v ostatných častiach riešeného územia predovšetkým štrky, piesky a íly prolúviálnych kužeľov.

Kvalita vôd. Kvalita vody v miestnych drobných vodných tokoch je dobrá, ohrozovaná je len povrchovými vodami z okolia. V riečke Sekčov je kvalita vody ovplyvnená zaústením

a priesakom nečistených odpadových vôd v povodí nad obcou Ľubotice, najmä v obdobiach s minimálnym prietokom.

Podľa údajov z rokov 1998 – 1999, týkajúcich sa kvality povrchových vôd, boli vody Sekčova veľmi silno znečistené (trieda V.).

Čo sa týka kvality podzemných a povrchových vôd a zdrojov znečistenia, v riešenom území sa nevyskytujú významné priemyselné zdroje znečistenia, ani významné zdroje znečistenia z komunálnych odpadových vôd.

Z hľadiska ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa v katastrálnom území obce Ľubotice javí znečistenie "stredné".

Z hľadiska agresívnych vlastností podzemných vôd (ten istý informačný zdroj) sa v riešenom území vyskytujú vody „neagresívne“.

Ohrozenie zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami je veľmi nízke až žiadne.

Vodohospodársky chránené územia. V oficiálnom zozname vodárenských tokov a vodohospodársky významných tokov (vyhl. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov) je vodný tok Sekčov vodohospodársky významný vodný tok (č. hydrologického poradia 4-32-04-079).

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

Pôdne typy. V katastrálnom území obce Ľubotice prevládajú dva typy pôd – hnedozeme a fluvizeme; hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje zo sprašových a polygenetických hlin, fluvizeme kultizemné karbonátové so sprievodnými fluvizemami glejovými.

Hnedozeme sa vyskytujú predovšetkým v prostredí prolúviálnych sedimentov, fluvizeme (riečneho pôvodu) v nive pozdĺž riečky Sekčov a v alúviách ostatných drobných vodných tokov.

Bonita pôd. V rámci poľnohospodárskej pôdy sa bonitované pôdno-ekologické jednotky zaradené do 1. – 4. kvalitatívnej skupiny v riešenom katastrálnom území nevyskytujú.

Vlastnosti pôd. Pôdna reakcia je vo východnej časti katastra neutrálna (pH6,5), v západnej časti slabo kyslá (pH 6,5).

Priepustnosť pôd takmer v celom riešenom katastri je stredná, retenčná schopnosť stredná. Vlhkostný režim pôd je „mierne vlhký“. V rámci zrnitostných vlastností pôdy vo východnej časti katastra prevládajú pôdy ílovité, na severe hlinito-piesčité, stredne kamenité (štrkovité), v južnej časti piesčito-hlinité a v nive Sekčova pôdy hlinito-piesčité.

Náchylnosť na degradáciu a znečistenie. V rámci hodnotenia kontaminácie pôd sa v riešenom katastri dominantne vyskytujú nekontaminované, resp. mierne kontaminované pôdy.

Odolnosť pôd proti kompácii je silná až stredná. Pôdy sú nenáchylné na acidifikáciu. Odolnosť proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je slabá, proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov je naopak silná.

Náchylnosť územia zo širšieho geografického hľadiska na zosúvanie pôd je stredná. V rámci katastra sa vyskytujú enklávy svahových porúch a potenciálnych svahových porúch v prostredí prolúviálnych kužeľov.

Aktuálna vodná erózia pôdy v riešenom území sa v závislosti od vlastností pôd, geologického podložia a svahovitosti a enkláv so schopnosťami zasakovania vôd v západnej časti katastra sa pohybuje v kategóriách „slabá“, vo východnej časti riešeného územia mozaikovito v kategóriách „slabá“ alebo „stredne silná“.

Potenciálna vodná erózia sa v celom katastri mimo zastavaného územia (podľa Wischmeiera a Smitha) pohybuje v kategórii „silná“, (podľa Frewerta, Zdražila a Stehlíka) „slabá“.

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1. vydanie, MŽP SR a SAŽP Bratislava, 2002.

6. Fauna a flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, biotopy, významné migračné koridory živočíchov

Flóra.

Fytogeografické začlenenie. Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1980) riešené územie náleží do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), okresu Východné Beskydy, podokresu Šarišská vrchovina.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) riešené územie patrí do dubovej zóny, horskej podzóny, oblasti kryštálicko-druhohornej, toryského podokresu.

Lesy. Lesy v katastrálnom území obce Ľubotice, malej plošnej rozlohy, sú situované vo východnej časti katastra Ľubotíc. V katastrálnom území obce Ľubotice je evidovaných 15,7 ha lesných pozemkov.

Z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (historická vegetácia, ktorá by pretrvávala nezmenená ľudskou činnosťou) patria v prislúchajúcej časti Košickej kotliny ku karpatským dubovo-hrabovým lesom.

Čo sa týka charakteristickej drevinovej a bylinnej skladby potenciálnej vegetácie, „dubovo-hrabové lesy“ by disponovali nasledujúcou skladbou druhov rozhodujúcich drevín: Dub zimný, hrab obyčajný, lipa malolistá, javor poľný.

Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je (až na výnimky) v rozličnej miere podobná potenciálnej prirodzenej vegetácii, lesy však v historickom vývoji, poznačenom ľudskými vplyvmi účelového i neúčelového charakteru, prešli určitými tu bližšie nedefinovanými zmenami.

Súčasný malý lesný komplex vo východnom cípe katastra patria biotopovo k dubovo-nátržníkovým lesom, v lesníckej typológii k lesom Betuleto-Quercetum (časť) a Fageto-Quercetum (časť). Sú to floristicky bohaté dubiny, okrem dubov sú často prítomné borovica lesná, breza previsnutá a smrek obyčajný.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV). Nelesná drevinová vegetácia v riešenom katastri je vyvinutá predovšetkým v líniovom usporiadaní ako sprievodná vegetácia vodných tokov. Obyčajne sa v horských a podhorských oblastiach nelesná drevinová vegetácia vyskytuje v rozptýlenej forme v poľnohospodárskej krajine na „neplodných“ miestach, v katastri Ľubotíc pozdĺž účelových poľných ciest. Všetky tieto formy usporiadania NDV predstavujú významný prvok v rámci štruktúry súčasnej krajiny s funkciami, ktoré v nijakom prípade nemožno považovať za podružné, naopak sú ekologicky významné.

Líniovú prirodzenú nelesnú drevinovú vegetáciu predstavuje v krajine katastra obce predovšetkým sprievodná vegetácia tokov – brehové porasty Sekčova a jeho prítokov,

t.z. ostatných drobných vodných tokov. Biotopovo drevinové porasty tokov sa zaraďujú k jaseňovo-jelšovým podhorským lužným lesom - prioritnému biotopu európskeho významu. Okrem sprievodnej vegetácie tokov je nelesná drevinová vegetácia vyvinutá, účelovo vyvinutá pozdĺž účelových a poľných ciest, hraníc pozemkov.

Lúčne spoločenstvá (trvalé trávne porasty) tvoria väčšinou pasienkovo-kosné lúky a v katastrálnom území obce v poľnohospodárskej krajine zaberajú 87 ha. Sú sústredené predovšetkým na západnom okraji katastra.

Chránené druhy rastlín. Pozornosť v rámci chránených druhov flóry sa v katastrálnom území obce Ľubotice sústreďuje predovšetkým do prostredia vlhkých a podmáčaných biotopov – mokradových spoločenstiev v západnej časti katastra Ľubotíc.

Z chránených druhov rastlín v mokradových spoločenstvách dominantne (v mozaike podmáčaných pôd, otvorených minilokalít stálych vodných hladín, periodicky zaplavovaných lokálnych znížení) vystupuje mečík strechovitý (*Gladiolus imbricatus*). Pomiestne sa tu vyskytuje v mokradiach a v pobrežnej vegetácii Sekčova (aj v lokalite bývalého rybníka v JZ časti katastra) kosatec žltý (*Iris pseudacorus*) a ojedinele v prostredí mokradí kosatec sibírsky (*Iris sibirica*).

Fauna a chránené druhy živočíchov

Zoogeografické členenie. Podľa regionálneho členenia fauny Slovenska (Čepelák, 1980) riešené územie je zaradené do provincie Karpaty, oblasti Východné Karpaty, slanského okrsku.

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu (Jedlička – Kalivodová, Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie je začlenené do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku.

V rámci limnického biocyklu (Hensel – Krno, Atlas krajiny SR, 2002) je riešené územie začlenené do Pontokaspickej provincie, do Potiského okresu, slanskej časti.

Fauna

Poznámka: Výraznými písmenami sú označené druhy európskeho významu, podčiarknuté sú druhy národného významu; obe skupiny zároveň označujú chránené druhy.

Živočíchy trvalo i dočasne (sezónne) žijúce v riešenom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprírodné alebo človekom pozmenené a vytvorené prostredie obsadzujú, medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode žijúce a urbánne.

Cicavce: Z významných druhov v lesnom prostredí (vrátane ekotónového pásma) sa z cicavcov evidujú jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*), piskor obyčajný a malý (*Sorex araneus*, *Sorex minutus*), veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), **plch lesný** (*Dryomys nitedula*), plch sivý (*Glis glis*), **pľšík lieskový** (*Musccardinus avellanarius*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

V prostredí sprievodnej vegetácie vodného toku Sekčov boli z cicavcov pozorované o.i. aj **bobor vodný** (*Castor fiber*) – zriedkavo **vydra riečna** (*Lutra lutra*).

Vtáky: Lesy, ale aj poľnohospodárska krajina a vodné toky v katastrálnom území obce Ľubotice sú pomerne bohaté na vtáacie druhy. Eviduje sa tu množstvo druhov, ktoré tu hniezdia, prípadne je tu často alebo ojedinele registrovaná ich prítomnosť, viazaná na lesy,

rozptýlenú drevinovú zeleň, sprievodnú vegetáciu vodných tokov, mokrade a step (trvalé trávne porasty a polia).

Poznámka: V prehľade nie sú uvádzané všetky druhy, výraznými písmenami sú označené druhy európskeho významu. Všetky voľne žijúce druhy vtákov sú na Slovensku chránené.

V lesných spoločenstvách riešeného územia sú registrované druhy: **Tesár čierny (*Dryocopus martius*)**, **d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*)**, **d'ateľ malý (*Dendrocopos minor*)**, **včelár lesný (*Pernis apivorus*)**, **jastrab krahulec (*Accipiter nisus*)**, **jastrab veľký (*Accipiter gentilis*)**, **myšiak lesný (*Buteo buteo*)**, **sova obyčajná (*Strix aluco*)**, **sojka obyčajná (*Garrulus glandarius*)**, tiež množstvo druhov spevavcov – **sýkorka uhliarka (*Parus ater*)**, **sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*)**, **sýkorka bieloľúca (*Parus major*)**, **penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*)**, **kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*)** a i.

V stepných spoločenstvách sú registrované druhy: **Prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)**, **jarabica poľná (*Perdix perdix*)**, **chriaštel' poľný (*Crex crex*)**, **viacero druhov spevavcov**, z významných druhov napr. **práhľaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*)**, **strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*)**, **škvránok poľný (*Alauda arvensis*)** a i.

V prostredí vodných tokov sú registrované druhy: **kačica divá (*Anas platyrhynchos*)**, veľmi zriedkavo **rybárík riečny (*Alcedo atthis*)**, v okrajových častiach **chriaštel' poľný (*Crex crex*)** – aj na menej vlhkých lúkach a tiež druhy, viažuce sa spôsobom života takmer výlučne na sprievodnú vegetáciu tokov – **brehové porasty a obnažené štrky**: **trasochvost horský (*Motacilla cinerea*)**, **trasochvost biely (*Motacilla alba*)**, **vodnár potočný (*Cinclus cinclus*)**.

Významné z hľadiska obsadzovania ník a novovytvorených hniezdnych príležitostí sú druhy urbánne, svojim spôsobom života naviazané na viac alebo menej urbanizované prostredie (**vrabec domový – *Passer domesticus***, **žltouchvost domový – *Phoenicurus ochruros***, **belorítka domová – *Delichon urbica***, **zriedkavejšie lastovička domová – *Hirundo rustica***), potravnú bázu nachádzajú aj v poľnohospodárskej krajine.

Z **plazov** sa v prostredí vlhkejších a chladnejších biotopov vrátane riedkych presvetlených častí lesa vyskytuje **jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*)**, v kultúrnej stepi sa vyskytujú **jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*)**, **slepúch lámavý (*Anguis fragilis*)**, **užovka obojková (*Natrix natrix*)**, **užovka hladká (*Coronella austriaca*)** – zriedkavo, z obojživelníkov najmä v prostredí tečúcich, resp. stojatých vôd a v prostredí pramenísk a prameňov **kunka žltobruchá (*Bombina variegata*)**, **ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*)**, **skokan hnedý (*Rana temporaria*)**, všetky vymenované druhy žiab sa zdržujú aj v lesoch v hrabanke počas hibernácie (zimného spánku).

V ekotónovom pásme lesov a mozaikovito aj na existujúcich presvetlených a teplejších plochách v lesoch a v ekotónových pásmach sa vyskytuje **vretenica severná (*Vipera berus*)**.

V zozname absentujú „nižšie“ druhy živočíchov z dôvodu malej preskúmanosti územia, resp. veľmi úzkej odbornej špecifikácie. Vzhľadom k pomerne pestrej mozaike rôznych biotopov a stanovišť sa predpokladá primerané bohatstvo druhov hmyzu, pavúkovcov, mäkkýšov a iných skupín, ktoré zvyšujú kvalitu i kvantitu biodiverzity. Mnohé z nich sú druhy európskeho významu.

V mokradových biotopoch v západnej časti katastra (v susedstve bývalého podniku Kronospan a v časti Šarišské lúky) sa vyskytujú **liahniská chránených druhov obojživelníkov – mloka hrebenatého (*Triturus cristatus*)**, **skokana hnedého (*Rana temporaria*)**, žije tu aj **ropucha zelená (*Bufo viridis*)**, a z plazov **užovka obojková (*Natrix natrix*)** a **slepúch lámavý (*Anguis fragilis*)**.

Biotopy národného a európskeho významu. V riešenom území je registrovaných viacero biotopov európskeho, resp. národného významu, ktoré zaradujeme k biotopom lesným, travinnobylinným, k biotopom lužných lesov a k biotopom vyslovene mokradovým.

V riešenom území sú evidované biotopy európskeho významu:

- Ls3.3, 91I0* Dubové nátržníkové lesy – prioritný biotop, situovaný vo východnom cípe riešeného katastra.
- Ls1.3, 91E0* Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy – prioritný biotop, predovšetkým ako súčasť sprievodnej vegetácie Sekčova a ostatných drobných vodných tokov tvoriacich hydrologickú sieť riešeného katastra.
- Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, vyskytujú sa na západnom okraji riešeného katastra (pod bývalým areálom podniku Kronospan) a vo východnom cípe v kontakte s lesným biotopom Ls3.3, 91I0*.

K biotopom národného významu sa zaraduje biotop Lk11 trstinové spoločenstvá mokradí, ktoré reprezentujú mokrade v časti Šarišské lúky a pri Kronospane.

Lesné biotopy. Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je (až na výnimky) v rozličnej miere podobná potenciálnej prirodzenej vegetácii, lesy však v historickom vývoji, poznačenom ľudskými vplyvmi účelového i neúčelového charakteru prešli určitými tu bližšie nedefinovanými zmenami.

Súčasný malé lesné komplexy vo východnom cípe katastra patria biotopovo k **dubovo-nátržníkovým lesom**, lesníckej typológii k lesom Betuleto-Qurcetum (časť) a Fageto-Qurcetum (časť). Sú to floristicky bohaté dubiny, okrem dubov sú často prítomné borovica lesná, breza previsnutá a smrek obyčajný.

Sprievodná vegetácia vodných tokov

K špecifickým lesným biotopom sa zaraduje aj sprievodná vegetácia vodných tokov (brehové porasty), v riešenom území biotop európskeho významu **Ls1.3, 91E0* Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy** – z hľadiska významu prioritný biotop. V katastri obce Ľubotice sa tento biotop vyskytuje v nive Sekčova a v alúviách ostatných drobných vodných tokov v riešenom katastri. Biotop charakterizujú porasty javora horského, jelše sivej, jelše lepkavej, jaseňa štíhleho, vrby krehkej a iných druhov drevín. V bylinnom podrade sa uplatňujú nitrofilné a hygrofilné druhy.

Lúčne spoločenstvá (trvalé trávne porasty) tvoria pasienkovo-kosné lúky biotopu **Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky**, vyskytujú sa na západnom okraji riešeného katastra.

Z biotopov národného významu sa v riešenom území vyskytuje biotop **Lk11 trstinové spoločenstvá mokradí**, ktorý reprezentuje mokrad' pod areálom bývalého podniku Kronospan aj s kolísavou vodnou hladinou, ako súčasť širšieho biotopu Lk1, 6510.

Významné migračné biokoridory živočíchov. Riešeným katastrom prechádza sieť aquaterestrických migračných koridorov, viazaných výlučne na vodné toky, tečúce riešeným katastrom, resp. na jeho hranici. Regionálne je významný migračný koridor vodného toku Sekčov so sprievodnou vegetáciou (brehovými porastmi), ostatné drobné vodné toky v riešenom území plnia úlohu migračných koridorov predovšetkým pre vodné a pri vode žijúce živočíchy a živočíchy viazané spôsobom života na brehové porasty a nivy vodných tokov.

Migračné biokoridory živočíchov často kopírujú vyčlenené biokoridory v územnom systéme ekologickej stability (ÚSES) – regionálne a lokálne (miestne).

Aqua-terestrický migračný biokoridor pre niektoré druhy (viacej ako regionálneho významu) tvorí vodný tok Sekčov, ktorý sa napája v meste Prešov na nadregionálny prvok ÚSES – na vodný tok Torysa. Jedná sa predovšetkým o druhy avifauny a niektoré druhy výlučne vodných živočíchov. Spolu s migračnými biokoridormi miestneho významu, t.z. vodným tokmi katastra tvoria sieť migračných biokoridorov nielen pre avifaunu a výlučne vodné druhy živočíchov, ale aj terestrické (suchozemské) druhy hmyzu, mäkkýšov a drobných cicavcov využívajúcich pobrežie vodných tokov a ich nivy k výmene genetických informácií.

Podľa poznatkov z posledných rokov na tok Sekčova je naviazaná rozvíjajúca sa migračná trasa vydry riečnej (*Lutra lutra*) a bobra vodného (*Castor fiber*), oba druhy sa príležitostne vyskytujú aj v niektorých drobných vodných tokoch riešeného katastra (predovšetkým vydra riečna, ktorá preloňuje drobné vodné toky (Šebastovka, Ľubotický potok a i.). Ich zriedkavý výskyt je však podmienený aj skutočnosťou, že prekážku v migrácii vytvára zastavané územie obce.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana, ekologická stabilita

Krajinu riešeného územia je potrebné hodnotiť nie izolovane, ale v širšom geografickom kontexte relatívne blízkeho okolia. Obývaná a poľnohospodársky využívaná časť katastra obce Ľubotice a lesná časť katastra ležia v krajine, ktorej základy vytvorili rôznorodé abiokomplexy a ktoré dodali krajine súčasnú tvárnosť, je samozrejme aj výsledkom antropogénnych vplyvov v historickej línii po súčasnosť.

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčuje aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území.

Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov reliéfu riešené územie z hľadiska začlenenia do základných morfoštruktúr patrí do morfoštruktúry Lučensko-Košickej zníženiiny s výrazne negatívnou morfoštruktúrou (priekopová prepadlina).

Z hľadiska začlenenia k typom eróznno-denudačného reliéfu riešené územie predstavuje reliéf kotlinových pahorkatín.

Z vybraných tvarov reliéfu sa v riešenom území markantne vyskytujú prolúviálne kužele vysoké a prolúviálne kužele stredné a tiež krajina riešeného územia disponuje v nive toku Sekčov tzv. morfológicky výraznou stráňou na tektonickej poruche.

Zo základných typov eróznno-denudačného reliéfu v západnej časti katastra vystupuje reliéf rovín a nív, v strednej a východnej časti katastra reliéf kotlinových pahorkatín.

Z vybraných tvarov reliéfu krajina riešeného územia disponuje v strednej a východnej časti katastra tzv. prolúviálnymi kužeľmi strednými, na pravom brehu nivy toku Sekčov (na hranici katastra) tzv. morfológicky výraznou stráňou na tektonickej poruche.

Súčasná krajinná štruktúra a scenéria je daná charakterom historického osídlenia, historickým a súčasným spôsobom využívania krajiny a charakterom reliéfu (pozri vyššie); v krajine katastra obce Ľubotice sa súvislejšie malé lesné komplexy vyskytujú vo východnom cípe riešeného katastra v polohe Zadné hony. V tejto polohe krajinnú štruktúru dopĺňa na lesný komplex nadväzujúca lúčno-pasienková lokalita. Viacmenej v strede katastra sa rozkladá sídlo Ľubotice, vo východnej časti katastra dominuje poľnohospodársky typ krajiny.

Štruktúru krajiny dopĺňa sieť vodných tokov; hydrologickú os krajiny (zo širšieho geografického hľadiska) tvorí riečka Sekčov, hydrologickú sieť katastra tvoria predovšetkým drobné vodné toky – ľavostranné prítoky Sekčova, disponujúce aj s riekou Sekčov plnohodnotnou sprievodnou vegetáciou (brehovými porastmi).

Súčasťou štruktúry krajiny sú udržiavané lúčne ekosystémy, situované v poľnohospodárskom type krajiny, položené východne od sídla v kontakte s malými lesnými komplexmi v polohe Zadné hony a predovšetkým lúčne mokraďové spoločenstvá v okolí bývalého podniku Kronospan a trstinové spoločenstvá v časti Šarišské lúky.

Súčasťou krajinnej štruktúry je prirodzene tiež sídlo a niektoré technicko-prírodné antropogénne prvky - záhrady, dopravné cestné komunikácie a účelové cesty, železničná trať a tiež nadzemné elektrické vedenia.

8. Chránené územia a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. chránené územia národnej siete, chránené územia sústavy NATURA 2000, chránené vodohospodárske oblasti), územný systém ekologickej stability

Chránené územia národnej siete. V katastrálnom území obce Ľubotice nie sú zriadené chránené územia národnej siete, ani do riešeného územia nezasahujú.

Chránené územia sústavy Natura 2000. Katastrálne územie obce Ľubotice, ani jeho časti nie sú súčasťou chráneného územia (chránených území) sústavy Natura 2000, t.z. chráneného vtáčieho územia, resp. územia európskeho významu.

Chránené územia podľa osobitných predpisov. V oficiálnom zozname vodárenských tokov a vodohospodársky významných tokov (vyhl. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov) je vodný tok Sekčov vodohospodársky významný vodný tok a jeho ochranné pásmo je 10 m od brehovej čiary.

Chránené ložiskové územia, prieskumné územia určené, ani staré banské diela nie sú v riešenom území evidované.

Riešené územie obce je súčasťou určeného prieskumného územia Teriakovce – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd., s platnosťou do 4.10.2022.

Územný systém ekologickej stability

Podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry takmer celé katastrálne územie obce Ľubotice sa nachádza v priestore ekologicky nestabilnom.

Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, stanovený podľa evidencie pozemkov je veľmi nízky, dosahuje hodnoty len 1,37 (v päťbodovej stupnici), čo znamená, že v riešenom území je nutné zvýšiť podiel ekologicky stabilnejších plôch (krajinnej zelene, trvalých trávnych porastov, záhrad, vodných plôch).

Základ ekologickej stability tvoria prvky územného systému ekologickej stability, reálne existujúce v riešenom území, vyčlenené aj v koncepte územného plánu obce.

Návrh konceptu územného plánu obce Ľubotice vrátane prvkov územného systému ekologickej stability vychádza zo skutočnosti, že Územný plán Prešovského samosprávneho kraja bol schválený 26. augusta 2019 Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 268/2019 a jeho záväzná časť bola vydaná všeobecno-záväzným nariadením č. 77/2019, ktoré bolo schválené Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 269/2019 z 26. augusta 2019, s účinnosťou od 6. októbra 2019.

Prvky nadregionálneho a regionálneho ÚSES:

Prvky nadregionálneho ÚSES. Do katastrálneho územia obce Ľubotice nezasahujú prvky nadregionálneho územného systému ekologickej stability. Najbližšie je situované severne od obce položené nadregionálne biocentrum (NRBc) Stráže.

Prvky regionálneho ÚSES. V relatívne krátkom pravobrežnom úseku na západnej hranici k.ú Ľubotice je súčasťou územného systému ekologickej stability **regionálny biokoridor (RBk) Sekčov** (vodný tok s nivou a sprievodnou vegetáciou toku).

Prvky lokálneho (miestneho) ÚSES. Pre územné plánovanie katastrálneho územia má význam predovšetkým aj vyčlenenie, identifikácia a akceptovanie prvkov ÚSES miestnej (lokálnej) úrovne. Prvky miestnej úrovne plnia tiež funkcie biocentier a biokoridorov, ale zároveň aj funkciu interakčnú, umožňujúcu prepojenia medzi prvkami ÚSES vyššej hierarchickej úrovne (regionálnymi a nadregionálnymi).

V tejto súvislosti v katastrálnom území obce Ľubotice návrh konceptu strategického dokumentu Územný plán obce Ľubotice navrhuje akceptáciu nasledujúcich prvkov miestneho (lokálneho) územného systému ekologickej stability (návrh vychádza z reálnych podmienok a existencie prírodných realít v území):

- Lokálny biokoridor (LBk) vodný tok Ľubotica
- Lokálny biokoridor (LBk) vodný tok Ľubotický potok
- Lokálny biokoridor (LBk) vodný tok Ortášsky potok

Všetky tri uvedené vodné toky sú v zastavanom území obce Ľubotice zbavené sprievodnej vegetácie a do sútoku s regionálnym biokoridorom Sekčov ich spoločný posledný úsek pôsobí ako odvodňovací kanál, zbavený prívlastku „plnohodnotný biokoridor“. Ako biokoridor je spoločný záverečný úsek miestnych drobných vodných tokov reálny len pre vyslovene vodné živočíchy, schopné existencie v okolitom zastavanom území obce.

- Lokálne biocentrum (LBc) – lesné porasty a príslušné lúčne spoločenstvá vo východnom cípe riešeného katastra.
- Lokálne biocentrum (LBc) – park pri kaštieli
- Lokálne biocentrum (LBc) – vlhké lúky s mokraďami pri sútoku kanála s vodným tokom Sekčov (pod areálom bývalého podniku Kronospan).

9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Sprievodná správa ku konceptu návrhu Územného plánu obce Ľubotice udáva nasledujúce informácie:

Demografické údaje. Obec Ľubotice je veľké prímestské sídlo s počtom 3684 obyvateľov v roku 2020. Demografická skladba obyvateľstva sa za posledných 20 rokov zmenila z regresívnej na stabilizovanú až mierne progresívnu. Stabilizácia, až mierna progresivita je spôsobená bytovou výstavbou a s ňou spojenou migráciou do sídla.

Koncept územného plánu vychádza z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov v dvoch variantoch – A a B. Vo variante A je predpokladaný vývoj počtu obyvateľov odvodený od súčasného vývoja: V roku 2020 počet obyvateľov dosiahol číslo 3684, v cieľovom roku 2050 dosiahne počet obyvateľov číslo 5800. Vo variante B dosiahne v cieľovom roku 2050 číslo 7360.

Občianska vybavenosť. V obci Ľubotice je vybudovaná potrebná základná občianska vybavenosť. Ďalšie zariadenia, predovšetkým vyššej občianskej vybavenosti sú v meste Prešov. Obe disponuje aj prevádzkami občianskej vybavenosti nad kapacitu a rozsah služieb

potrieb obyvateľov obce, tvoriacich vybavenosť pre obyvateľov celej aglomerácie aj širšieho spádového územia.

Prevádzky občianskej vybavenosti sú rozmiestnené vo všetkých častiach obce, koncentrujú sa predovšetkým v časti Šarišské lúky na Obchodnej, Ľubochňanskej a západnej časti Bardejovskej ulice. Menšie zóny občianskej vybavenosti sú v administratívnom centre obce na Makarenkovej ul. a Ul. čsl. letcov (obecný úrad, materská škola, kostol, obchod, základná umelecká škola, denný stacionár, prevádzky služieb), východnej časti Bardejovskej ulice (reštaurácia, kostol, autoservis), Strážnickej ul. (základná škola) alebo ul. Pod hájom (športový areál). V ostatných častiach obce sú v rozptyle samostatné zariadenia obchodu a služieb, cintorín, zubná klinika a pod.

Pre rozvoj kultúrno-spoločenskej činnosti v obce nie sú v obci vybudované samostatné zariadenia, miestna verejná knižnica má priestory v budove obecného úradu. Obyvatelia obce využívajú existujúce zariadenia v meste Prešov.

Športový areál je vybudovaný na ulici Pod hájom, jeho základom je futbalové ihrisko, v areáli je aj tenisový kurt a volejbalové ihrisko. V areáli základnej školy sú dve telocvične a futbalové ihrisko, slúžiace aj pre obyvateľov obce.

V obci nie je zriadené obvodné zdravotné stredisko, obec patrí do zdravotných obvodov sídliačich na území mesta Prešov. Za službami špecializovaných lekárov dochádzajú obyvatelia do susediaceho mesta Prešov, v Ľuboticiach je k dispozícii stomatologická klinika na Hajnovej ul. a gynekologická klinika na Bardejovskej ulici.

V obci je viacero širokosortimentných aj špecializovaných maloobchodných predajní, na Obchodnej ulici aj areál obchodných reťazcov so spádovou oblasťou značne presahujúcou katastrálne hranice obce. Väčší počet najmä špecializovaných predajní je v podnikateľských areáloch na Šarišských lúkach. Obyvatelia obce majú možnosť využívať obchodnú sieť susediaceho mesta Prešov. Reštaurácie sa nachádzajú na Bardejovskej ulici, pohostinstvá na Vihorlatskej a Korabinského ulici, pizzeria na Sekčovskej ulici. Malá stravovacia jednotka je aj v objekte obchodného reťazca na Obchodnej ulici.

Obecný úrad sídli v účelovej budove na nároží Ulice čsl. letcov a Makarenkovej ulice. Požiarna zbrojnica je na Korabinského ulici, pošta na Bardejovskej ulici, ale už na území Nižnej Šebastovej.

Cintorín obce na nároží Kalinčiakovej a Cintorínskej ulice nemá vybudovaný dom smútku a ani väčšiu rezervu pre pochovávanie do zeme.

Obecným zariadením je aj zberný dvor pri futbalovom ihriskom.

V obci sú dva kostoly - rímskokatolícky kostol na Makarenkovej ulici tvorí hlavnú dominantu historickej časti obce. Pre gréckokatolíckych veriacich slúži ako kostol pamiatkovo chránený objekt bývalej synagógy v západnej časti Bardejovskej ulice.

Výrobné služby. Hospodársku základňu obce tvoria zariadenia z II. aj III. sektoru ekonomiky. Poľnohospodárske pozemky na území obce obhospodarujú subjekty sídliace mimo obec. Malá plocha lesa na východnom okraji katastra patrí urbariátu.

V riešenom území je viacero výrobných a skladových areálov. Prevažná väčšina z nich sa nachádza v časti obce Šarišské lúky, vo výrobnno-obslužných zónach na Ľubochňanskej a Bardejovskej ulici. V týchto zónach postupne klesá podiel výrobných prevádzok, ich areály sa menia na obchodno-skladové a servisné prevádzky.

Hospodárska základňa obce je vzhľadom na veľkosť obce veľká, napriek tomu veľká časť ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza za prácou mimo obec. Recipročne na územie obce prichádzajú za prácou obyvatelia mesta Prešov a okolitých obcí.

Rekreácia a cestovný ruch. Kataster obce a jeho prírodné podmienky nie sú priaznivé pre rozvoj rekreácie, turistiky a cestovného ruchu. V rámci cestovného ruchu obec ponúka pohostinské a reštauračné služby.

Infraštruktúra:

Doprava

Cestná doprava

Nadradenú cestnú sieť v riešenom katastri tvoria cesty medzinárodného významu - cesta I. triedy č.18 (Bardejovská ulica) a č. 20 (Prešovská ulica). Obe cesty prevádzajú cez územie obce Ľubotice a mesta Prešov tranzitnú dopravu, sú vysoko zaťažené osobnou aj nákladnou dopravou (v roku 2015 intenzita dopravy od 23 až po viac ako 30 tisíc vozidiel za 24 hodín).

Nepriaznivé hodnoty na týchto cestách sa znížia po dokončení výstavby úseku rýchlostnej cesty R4 – severného obchvatu mesta Prešov, plánovaného v roku 2027. Súčasťou plánovaného rozvoja nadradenej cestnej siete je navrhovaný JV obchvat mesta Prešov a obce Ľubotice cestou II. triedy (technická štúdia v roku 2021), oproti spracovanej štúdii je nutné riešiť napojenie obce Ľubotice na uvedený obchvat minimálne vo dvoch bodoch. V koncepte územného plánu obce Ľubotice vo variante A je jedno napojenie navrhnuté tak, že vedie z križovatky na navrhovanej preložke cesty I/68 v trase MK5 a v predĺžení Vodárenskej ulice sa napája na trasu JV obchvatu v križovatke v lok. Lúky s pokračovaním do areálu bývalého HŠM Šalgovík. Druhé napojenie je potrebné na severnom okraji katastra Ľubotíc v lok. Haľagoše.

Základom cestnej siete v riešenom území sú zberné komunikácie, ktorými sú priedahy ciest I. triedy č. 18 a č. 20 a miestne cesty na Nižnianskej, Makarenkovej, Kalinčiakovej a Bardejovskej ulici. Systém dopĺňajú Sibírska a Vihorlatská ul. na južnej katastrálnej hranici obce – sú už na území mesta Prešov. Ostatné miestne a účelové cesty sa pripájajú na ZÁKOS. V rámci navrhovaného rozvoja zastavaného územia obce zberné cesty na Makarenkovej a Vodárenskej ulici budú podľa návrhu územného plánu vzájomne prepojené ďalšími dvoma zbernými cestami – miestnou cestou cez lokality Nižné Ergitalky, Winklerovka/Chraste a Predné Kamence a úsekom JV obchvatu mesta Prešov. Okrem tohto navrhovaného napojenia na budúci obchvat obce je nutné vybudovať ďalšie dopravné napojenia na priedah cesty I/20 - Prešovskú ulicu. Nevyhnutné je vybudovať križovatku s napojením zbernej cesty MK5 pri potoku Bánovec, v súlade s technickou normou je možné križovatku vybudovať aj v lokalite Konopiská s napojením miestnej cesty vedúcej po južnom okraj areálu spoločnosti Stomex.

Vo variante A sa zachováva aj návrh prepojenia prešovských ulíc Vihorlatská a Pod Šalgovíkom cez kataster obce Ľubotice v lokalite Pod vodojemom. Vo variante B je tento návrh vypustený, ponechané je len prepojenie nemotoristickou cestou pre peších a cyklistov (geologické problémy a odmietavé stanovisko mesta Prešov).

Statická doprava (parkovacie plochy, garáže a dopravné priestranstvá). V obci je vybudovaných niekoľko verejných parkovísk, prevažne pri objektoch občianskej vybavenosti.

Na území obce špecifickým parkovacím a garážovacím zariadením je areál Dopravného podniku mesta Prešov na Bardejovskej ulici na Šarišských lúkach.

Súčasťou rozvoja dopravného systému obce Ľubotice musí byť vybudovanie potrebných parkovísk pri existujúcich, resp. výstavba nových parkovísk pri navrhovaných budovách na bývanie, občiansku vybavenosť a rekreáciu.

Hromadná verejná doprava. V obci je zabezpečovaná autobusovou dopravou – mestskou hromadnou dopravou a regionálnymi autobusovými linkami. Linky regionálnej autobusovej dopravy prechádzajú po prieťahu cesty I/18 Bardejovskej ulici s dvoma zastávkami.

Linky MHD obsluhujú obytné územie obce, aj výrobo-priemyselné zóny na Šarišských lúkach.

V územnom pláne je navrhnuté dobudovanie zastávok a zastávkových ník vybavených prístreškami na celom území obce, počíta sa s vytvorením novej autobusovej linky vedenej po navrhovaných zberných cestách MK5 a MK6 a Makarenkovej ulici. Počíta sa v rámci zavádzania dopravného integrovaného systému aj s vytvorením zastávok MHD pri železničnej stanici Šarišské lúky z Bardejovskej aj Strojníckej ulice.

Pešie komunikácie a plochy. V obci sú pozdĺž väčšiny ulíc vybudované obojstranné chodníky, niektoré ulice disponujú len jednostrannými chodníkmi. V novo navrhovaných uliciach budú vybudované prevažne obojstranné chodníky.

Účelové cesty. Účelové poľnohospodárske a lesné cesty nadväzujú na miestne cesty. Účelové cesty vedúce mimo zastavané územie majú mať aj využitie pre rekreáciu a rekreačný šport.

Cyklistická doprava. V katastri obce pre cyklistickú dopravu sú využívané verejné komunikácie, miestne cesty, poľné a účelové cesty (najmä spevnené). Pre tento druh dopravy sú nevhodnými komunikáciami prieťahu oboch ciest I. triedy. Dokončený prvý úsek cyklistickej cestičky na Prešovskej ulici nadväzuje na cyklistickú cestičku vedúcu prešovským sídliskom Sekčov.

Koncept územného plánu obce navrhuje dve hlavné cyklistické cestičky - jednou je cestička vedúca súbežne s Prešovskou ulicou od križovatky s Vihorlatskou ulicou až po napojenie na Bardejovskú ulicu, druhou je cyklistická cestička vedúca po ľavom brehu Sekčova od južnej po severnú hranicu katastra obce (v lokalite Kapustnice riešená variantne v súvislosti s navrhovaným rozsahom zastavania). Na tieto dve hlavné cyklistické cestičky je potrebné napojiť prípojné cestičky vedúce ulicami s dostatočnými šírkovými parametrami.

Železničná doprava. Katastrálnym územím Ľubotíc prechádza jednokoľajová neelektrifikovaná železničná trať č. 193 Prešov – Kapušany pri Prešove – Strážske, ktorá má byť elektrifikovaná a prebudovaná na dvojkolejovú so zvýšením traťovej rýchlosti a s vybudovaním novej železničnej zastávky s komplexným vybavením (kryté nástupište, príslušenstvá parkovískami pre prestup, zastávka autobusovej dopravy).

Letecká doprava. Na území obce sa nenachádza civilné letisko, osobitné letisko, ani heliport. Do katastrálneho územia Ľubotíc nezasahujú ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk a leteckých pozemných zariadení, ani nachádzajúcich sa mimo k.ú., ktoré by ovplyvňovali, resp. limitovali rozvoj obce.

Zásobovanie elektrickou energiou, súčasný stav. Obec je zásobovaná elektrickou energiou z elektrických staníc 110/22 kV Prešov 1 (sídlisko III) a Prešov 3 (Kronospan) sieťou 22 kV vedení a distribučných transformačných staníc.

Elektrická stanica Prešov 3 je situovaná pri západnej katastrálnej hranici riešeného územia na okraji areálu bývalého drevokombinátu Kronospan, prípojné 110 kV vedenie vedie ku nej po západnom okraji katastra.

Riešeným územím prechádzajú 4 trasy 22 kV vedení, v extraviláne sú vonkajšie inštalované na betónových podperách, v intraviláne čiastočne preložené do káblových vedení uložených v zemi v uličných koridoroch.

Prípojky nízkonapäťového vedenia sú k jednotlivým užívateľom sú riešené vzdušnými alebo úložnými káblami.

Zásobovanie plynom. Obec je plynofikovaná, rodinné domy používajú na vykurovanie prevažne zemný plyn, čiastočne aj palivové drevo; bytové domy sú prevažne vykurované diaľkovo z centrálnej kotolne na zemný plyn.

Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je regulačná stanica plynu RS Prešov. Zdrojom plynu je vysokotlakový plynovod Prešov – Bardejov, prechádzajúci západným okrajom riešeného katastra pozdĺž riečky Sekčov, z neho je zásobovaná aj samostatná RS pre areál bývalého Kronospanu.

Miestne plynovody sú uložené v zemi v uličných koridoroch, na verejných priestranstvách v okrajoch miestnych ciest, v chodníkoch a plochách verejnej zelene.

Zásobovanie teplom. Zásobovanie teplom v obci je individuálne objektovými kotolňami v rodinných a bytových domoch a objektoch občianskej vybavenosti.

Poznámka: Podrobnejšie informácie sú uvedené v sprievodnej správe k návrhu územného plánu.

Odpady a nakladanie s odpadmi. Celková suma odpadov vyprodukovaná obyvateľstvom obce Ľubotice nie je známa. V súčasnosti jednotlivé objekty a prevádzky v obci sú vybavené 1100 l kontajnermi alebo 110 l smetnými nádobami na zmesový aj separovaný odpad.

Vývoz komunálneho odpadu bude zabezpečovaný zmluvným vývozcom v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch, odváža sa aj separovaný odpad.

Tekuté odpady sú a budú odvádzané verejnou kanalizáciou do existujúcej ČOV Kendice. Biologické odpady sú recyklované kompostovaním na kompostovisku, nachádzajúcim sa za areálom futbalového ihriska. Výstavbu ďalšieho zberného dvora s kompostoviskom navrhuje územný plán v navrhovanom výrobnno-skladovom areáli v lokalite Ortáše.

Celková suma odpadov vyprodukovaná obyvateľstvom obce Ľubotice nie je známa. V súčasnosti jednotlivé objekty a prevádzky v obci sú vybavené 1100 l kontajnermi alebo 110 l smetnými nádobami na zmesový aj separovaný odpad.

Vývoz komunálneho odpadu bude zabezpečovaný zmluvným vývozcom v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch, odváža sa aj separovaný odpad.

Tekuté odpady sú a budú odvádzané verejnou kanalizáciou do existujúcej ČOV Kendice..

Biologické odpady sú recyklované kompostovaním na kompostovisku, nachádzajúcim sa za areálom futbalového ihriska. Výstavbu ďalšieho zberného dvora s kompostoviskom navrhuje územný plán v navrhovanom výrobnno-skladovom areáli v lokalite Ortáše.

V súvislosti s odpadmi sú v katastrálnom území obce Ľubotice evidované dva potenciálne environmentálne záťaže (na základe výpisu z informačného systému environmentálnych záťaží) EZ Prešov – paneláreň (v časti Šarišské lúky) so strednou prioritou, podniku na výrobu stavebných prefabrikátov, hodnotená ako pravdepodobná environmentálna záťaž a EZ Prešov - Piloimpregna – Kronospan, podniku na ochranu a spracovanie dreva s vysokou prioritou, hodnotená ako pravdepodobná environmentálna záťaž. V oboch prípadoch sú pôvodné prevádzky nefunkčné (noví vlastníci sú spoločnosti s iným predmetom činnosti). Vykonané sanačné opatrenia v oboch lokalitách nepredstavujú ohrozenie kvality životného prostredia v obci.

Napriek tomuto konštatovaniu pozostatky predchádzajúcej činnosti môžu ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia dotknutých plôch, preto vhodnosť ich stavebného využitia je potrebné odborne posúdiť.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej NKP) sú evidované kultúrne pamiatky:

- Ortodoxná synagóga na Bardejovskej ulici, pozemok parc.č. KNC 2485

- Židovský cintorín na Strážnickej ulici, pozemok parc.č. KNC 2353
- Kaštieľ na ul. Československých letcov, parc.č. 835
- Park pri kaštieli na ul. Československých letcov, parc.č. 836, 837
- Vodáreň na Bardejovskej ulici, parc.č. 2640 .

Krajský pamiatkový úrad Prešov určil na základe evidovaných archeologických lokalít územia s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi:

- Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci je z roku 1298)
- Šarišské lúky – drevokombinát – sídlisko z mladšej doby kamennej
- Areál Základnej školy – sídlisko z vrcholného stredoveku (12.-13.storočie)
- Poloha Chotárna - Pod hájom – IBV SUNEN – sídlisko z doby bronzovej a vrcholného stredoveku
- Poloha Winklerovky sídlisko z mladšej doby kamennej a vrcholného stredoveku (12.-13. stor.).
- Bližšie nelokalizované náleziská: zaniknutá stredoveká obec Bánovec (prvá písomná zmienka k roku 1398) – južne od intravilánu, zaniknutá obec Santov (prvá písomná zmienka k roku 1398) – v severovýchodnej časti katastra v susedstve katastra Vyšnej Šebastovej, vodovodná ryha VVS Starina – nálezy z mladšej doby bronzovej a doby rímskej.

V obci sa nachádzajú aj ďalšie objekty s architektonickými, historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré nie sú zapísané v ÚZPF. Obec si môže zaviesť v zmysle § 14 pamiatkového zákona evidenciu pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností možno zaradiť hnutelné a nehnuteľné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce, staré stromy v katastri, božie muky, kríže a iné objekty. Koncept odporúča do zoznamu pamätihodností okrem iných zaradiť aj starú faru pri kostole.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území vzhľadom ku geologickej stavbe územia sa paleontologické náleziská ani významné geologické lokality nenachádzajú.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Hlukové pomery. Nadmerným hlukom z dopravy je zasiahnutá zástavba pozdĺž prietahov ciest I. triedy na Prešovskej a Bardejovskej ulici. Hlukom z dopravy nad príslušnú normu (nariadenie vlády SR č. 339/2006) sú zasiahnuté všetky objekty pozdĺž týchto ciest. Väčšinu existujúcej zástavby tvoria výrobné zóny a areály závodov, nadmerným hlukom z dopravy je však zasiahnutá aj časť rodinných domov na Hajnovej, Nižnianskej a Kalinčiakovej ulici a v uliciach Za potokom a Ku ihrisku.

Obmedzenie intenzity hluku z dopravy na cestách I. triedy má vyriešiť výstavba rýchlostnej cesty R4 – severného obchvatu mesta Prešov (ukončenie výstavby v roku 2027).

Hlukom z dopravy je zasiahnuté aj okolie železničnej trate, účinok je však oproti cestnej doprave výrazne nižší a len krátkodobý. Odporúča sa v súvislosti s úvahami o zdvojnásobení trate a zvýšení využívania odstup obytnej zástavby 50 m od krajnej koľaje.

Vibrácie. Zdroj možných vibrácií sa v riešenom území nevyskytuje.

Z hľadiska regionalizácie radónové riziko z geologického podložia v riešenom území spadá do zón nízkeho až stredného radónového rizika.

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika

je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Do katastrálneho územia obce Ľubotice nezasahuje nijaká zatažená oblasť vyčlenená v zmysle environmentálnej regionalizácie SR z roku 1997 a jej aktualizácii v rokoch 2002 a 2005.

Súčasnú najdôležitejšie environmentálne problémy obce je možné prezentovať nasledovne:

- Zníženie povodňového rizika v riešenom území výstavbou malých vodných nádrží a poldra.
- Aktualizácia územného plánu Ľubotíc v súlade s Územným plánom PSK (2019) a aktualizáciou územných plánov susediacich sídiel.
- Potreba ďalších obytných zón vzhľadom ku progresívnej demografickej krivke.
- Potreba riešenia cestnej siete k aktuálnej potrebe obce, aj v nadväznosti na potreby prepojenia obce s krajským mestom (Prešov) a tiež z dôvodu rastu hlukových pomerov vo vzťahu k zastavanému územiu obce.
- Ochrana existujúcich mokradí, predovšetkým v západnej časti katastra (zamedzenie likvidácie formou zasypávania), t.z. biotopov chránených druhov živočíchov a rastlín.
- Konceptia využitia geotermálnej energie na území obce.
- Využitie rekreačného potenciálu katastrálneho územia obce.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy

Údaje o počte obyvateľov dotknutých navrhovaným územným plánom s predpokladaným demografickým vývojom do roku 2050 sú uvedené v časti C, kap.II, podkapitole 9.

Návrh konceptu územného plánu je koncipovaný tak, aby vznikli podmienky pre rast počtu obyvateľov (demografická skladba je progresívna a stúpajúca).

Hlavnými funkciami sídla sú funkcie obytná, doplnkovou obslužná a výrobná. Na základe uvedených skutočností v územnom pláne je potrebné vytvoriť predpoklady aj pre pokrytie potrieb rozvoja bývania prejavujúceho sa rastom počtu obyvateľov, založenom na prirodzenom prírastku aj na migrácii do sídla. Týmto základnými predpokladmi sú vymedzenie dostatku plôch pre bytovú výstavbu, rozvoj občianskej a technickej infraštruktúry obce a opatrenia na skvalitnenie životného prostredia.

Návrhy konceptu územného plánu k obytnej funkcii obce

K hlavným rozvojovým funkciám sídla patrí funkcia obytná. Návrh územného plánu vychádza z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov a potrebného prírastku bytov. V poslednom

období rastie rozsah výstavby bytov vrátane súborov bytových domov v území nadväzujúcom na sídlisko Sekčov v k.ú. Prešov. Obec Ľubotice disponuje v katastri dostatkom vhodných voľných plôch a aj dostatočný záujem investorov o výstavbu rodinných aj bytových domov.

Predpokladaná potreba výstavby bytov: V koncepte riešenia územného plánu obce sa do cieľového roku 2050 počíta s potrebou výstavby minimálne 1179 bytov.

V obci podľa konceptu územného plánu bude rozvoj bytovej výstavby riešený prostredníctvom výstavby bytových a rodinných domov. Pre výstavbu bytových domov sú určené územia v lokalitách Guľvanské a Boršoš (nadväzujú na prešovské sídlisko Sekčov a obytný súbor Pod hájom v Ľuboticiach). Menšie plochy pre výstavbu bytových domov sú aj v lokalitách Pod vodojemom a Háje na južnom okraji katastra obce.

Variant B navrhuje výstavbu bytových domov aj v časti Šarišské lúky prestavbou plôch v areáli bývalého podniku Kronospan a v lokalite Chraste na východnom okraji katastra.

Výstavba rodinných domov by sa mala sústrediť na východný okraj aktuálne zastavaného územia obce v lokalitách Predné kamence, Winklerovky/Chraste, Nižné Ergytalky a Pod vodojemom.

Výstavba rodinných domov sa má realizovať aj zastavovaním prieluk a nadmerných záhrad v existujúcej zástavbe a prestavbou chátrajúcich a nevyhovujúcich objektov (cca 20 objektov) a tiež domov nevyhovujúcich dispozične a veľkosťou bytov (na ich pôvodných pozemkoch).

Variant A počíta s výstavbou bytov v lokalitách Guľvanské (550 bytových jednotiek), Boršoš (250 b.j.), Predné Kamence (180 b.j.), Chraste (230 b.j.), Nižné Ergytalky (135 b.j.), Pod vodojemom (185 b.j.), Pod vodojemom (100 b.j.), Háje (70 b.j.), Háje (120 b.j.), Rozptyl (75 b.j.), celkom 1895 bytových jednotiek.

Variant B počíta s väčším rozsahom výstavby bytov aj na ďalších lokalitách– Chraste (+ 55 b.j.), Chraste (+ 175 b.j.), Kronospan (+ 750 b.j.), Kapustnice (+ 150 b.j.), celkom vo variante B 2950 bytových jednotiek.

Návrhy konceptu územného plánu v občianskej vybavenosti

V obci je vybudovaná potrebná základná občianska vybavenosť.

Materskú školu umiestnenú v centre obce je potrebné rozšíriť v rámci jej areálu, ďalšiu bude potrebné vybudovať minimálne v zóne bytových domov v lokalite Guľvanské.

Čo sa týka športového vybavenia obce, v školskom areáli základnej školy je priestor na výstavbu multifunkčného ihriska. Menšie športoviská a detské ihriská je potrebné budovať v nových obytných zónach, pre väčšie športové areály je možné vyžiť plochy na SZ okraji katastra v lokalite Kapustnice pri rieke Sekčov (návrh vo variante B).

Z hľadiska zabezpečovania základnej zdravotnej starostlivosti je vhodné nové ambulancie vytvárať v centre obce alebo v lokalitách navrhovanej výstavby bytových domov, v obci sú vhodné aj plochy na výstavbu samostatného zdravotného strediska.

Pre vznik ďalších špecializovaných predajní v obci je najvhodnejšou lokalitou Makarenkova ulica, menšie potravinárske predajne môžu vznikať v lokalitách Chraste, Háje, Guľvanské. Pre väčšie alebo na dopravnú obsluhu náročnejšie predajne sú vhodnou lokalitou Šarišské lúky v oblasti Obchodnej aj západnej časti Bardejovskej ulice. Prevádzky verejného stravovania môžu vznikať v centre obce, aj v jej obytných zónach.

Potrebu nového cintorína s domom smútku je možné riešiť podľa variantu A novou plochou na druhej strane Cintorínskej ulice (pôvodne cvičisko autoškoly) alebo podľa variantu B na novom pozemku pri prítoku Ľubotického potoka v lokalite Kláštorské.

Zurbanistického hľadiska je potrebná aj postupná premena výrobných areálov na Šarišských lúkach na obchodno-servisné prevádzky občianskej vybavenosti. Polyfunkčným administratívno-obchodným a obytným súborom môže byť vo variante B po prestavbe nevyužívaný areál drevokombinátu.

V rámci rozvoja rekreačných služieb je tu možnosť v súvislosti s výstavbou geotermálnej elektrárne v lokalite Ortáše s využitím odpadového tepla vytvoriť rekreačný areál s aquaparkom v lokalite Zadné kamence na severnom okraji obce.

Návrhy územného plánu v doprave

Nadradenú cestnú sieť v riešenom katastri tvoria cesty medzinárodného významu - cesta I. triedy č.18 (Bardejovská ulica) a č.20 (Prešovská ulica). Obe cesty prevádzajú cez územie obce Ľubotice a mesta Prešov tranzitnú dopravu, sú vysoko zaťažené osobnou aj nákladnou dopravou (v roku 2015 intenzita dopravy od 23 až po viac ako 30 tisíc vozidiel za 24 hodín).

Nepriaznivé hodnoty na týchto cestách sa znížia po dokončení výstavby úseku rýchlostnej cesty R4 – severného obchvatu mesta Prešov, plánovanej v roku 2027. Súčasťou plánovaného rozvoja nadradenej cestnej siete je navrhovaný JV obchvat mesta Prešov a obce Ľubotice cestou II. triedy (technická štúdia z roku 2021), oproti spracovanej štúdii je nutné riešiť napojenie obce Ľubotice na uvedený obchvat minimálne v dvoch bodoch. V koncepte územného plánu obce Ľubotice vo variante A je jedno napojenie navrhnuté tak, že vedie z križovatky na navrhovanej preložke cesty I/68 v trase MK5 a v predĺžení Vodárenskej ulice sa napája na trasu JV obchvatu v križovatke v lok. Lúky s pokračovaním do areálu bývalého HŠM Šalgovík. Druhé napojenie je potrebné na severnom okraji katastra Ľubotíc v lok. Haľagoše.

Základom miestnej cestnej siete v riešenom území sú zberné komunikácie tvoriace základný komunikačný systém (ZÁKOS), ktorými sú prietahy ciest I. triedy č. 18 a č. 20 a miestne cesty na Nižnianskej, Makarenkovej, Kalinčiakovej a Bardejovskej ulici. Systém dopĺňajú Sibírska a Vihorlatská ul. na južnej katastrálnej hranici obce, ktoré sú už na území mesta Prešov. Ostatné miestne a účelové cesty sa pripájajú na ZÁKOS.

V rámci navrhovaného rozvoja zastavaného územia obce zberné cesty na Makarenkovej a Vodárenskej ulici budú podľa návrhu územného plánu vzájomne prepojené ďalšími dvoma zbernými cestami – miestnou cestou cez lokality Nižné Ergytalky Winklerovka/Chraste a Predné Kamence a úsekom JV obchvatu mesta Prešov. Okrem tohto navrhovaného napojenia na budúci obchvat obce je nutné vybudovať ďalšie dopravné napojenia na prietah cesty I/20 - Prešovskú ulicu. Nevyhnutné je vybudovať križovatku s napojením zbernej cesty MK5 pri potoku Bánovec, v súlade s technickou normou je možné križovatku vybudovať aj v lokalite Konopiská s napojením miestnej cesty vedúcej po južnom okraj areálu spoločnosti Stomex.

Vo variante A sa zachováva aj návrh prepojenia prešovských ulíc Vihorlatská a Pod Šalgovíkom cez kataster obce Ľubotice v lokalite Pod vodojemom. Vo variante B je tento návrh vypustený, ponechané je len prepojenie nemotoristickou cestou pre peších a cyklistov (pre geologické problémy a odmietavé stanovisko mesta Prešov).

Statická doprava (parkovacie plochy, garáže a dopravné priestranstvá). V obci je vybudovaných niekoľko verejných parkovísk, prevažne pri objektoch občianskej vybavenosti.

Na území obce špecifickým parkovacím a garážovacím zariadením je areál Dopravného podniku mesta Prešov na Bardejovskej ulici na Šarišských lúkach.

Súčasťou rozvoja dopravného systému obce Ľubotice musí byť vybudovanie potrebných parkovísk pri existujúcich, resp. výstavba nových parkovísk pri navrhovaných budovách na bývanie, občiansku vybavenosť a rekreáciu.

Hromadná verejná doprava. V obci je zabezpečovaná autobusovou dopravou – mestskou hromadnou dopravou a regionálnymi autobusovými linkami. Linky regionálnej autobusovej dopravy prechádzajú po prieťahu cesty I/18 Bardejovskej ulici s dvoma zastávkami.

Linky MHD obsluhujú obytné územie obce, aj výrobnopriemyselné zóny na Šarišských lúkach.

V územnom pláne je navrhnuté dobudovanie zastávok a zastávkových ník vybaveným prístreškami na celom území obce, počíta sa s vytvorením novej autobusovej linky vedenej po navrhovaných zberných cestách MK5 a MK6 a Makarenkovej ulici. Počíta sa v rámci zavádzania dopravného integrovaného systému aj s vytvorením zastávok MHD pri železničnej stanici Šarišské lúky z Bardejovskej aj Strojníckej ulice.

Pešie komunikácie a plochy. V obci sú pozdĺž väčšiny ulíc vybudované obojstranné chodníky, niektoré ulice disponujú len jednostrannými chodníkmi. V novo navrhovaných uliciach budú vybudované prevažne obojstranné chodníky.

Účelové cesty. Účelové poľnohospodárske a lesné cesty nadväzujú na miestne cesty. Účelové cesty vedúce mimo zastavané územie majú mať aj využitie pre rekreáciu a rekreačný šport.

Cyklistická doprava. V katastri obce sú pre cyklistickú dopravu využívané verejné komunikácie, miestne cesty, poľné a účelové cesty (najmä spevnené). Pre tento druh dopravy sú nevhodnými komunikáciami prieťahy oboch ciest I. triedy. Dokončený prvý úsek cyklistickej cestičky na Prešovskej ulici nadväzuje na cyklistickú cestičku vedúcu prešovským sídliskom Sekčov.

Koncept územného plánu obce navrhuje dve hlavné cyklistické cestičky - jednou je cestička vedúca súbežne s Prešovskou ulicou od križovatky s Vihorlatskou ulicou až po napojenie na Bardejovskú ulicu, druhou je cyklistická cestička vedúca po ľavom brehu Sekčova od južnej po severnú hranicu katastra obce (v lokalite Kapustnice riešená variantne v súvislosti s navrhovaným rozsahom zastavania). Na tieto dve hlavné cyklistické cestičky je potrebné napojiť prípojné cestičky vedúce ulicami s dostatočnými šírkovými parametrami.

Železničná doprava. Katastrálnym územím Ľubotíc prechádza jednokoľajová neelektrifikovaná železničná trať č. 193 Prešov – Kapušany pri Prešove – Strážske, ktorá má byť elektrifikovaná a prebudovaná na dvojkoľajovú so zvýšením traťovej rýchlosti a s vybudovaním novej železničnej zastávky s komplexným vybavením (kryté nástupište, prístupnými parkoviskami pre prestup, zastávka autobusovej dopravy).

Návrhy územného plánu k zásobovaniu energiami

Zásobovanie elektrickou energiou. Koncept územného plánu predpokladá zabezpečenie novo navrhovaných odberov v zastavanom území obce z existujúcich trafostaníc (rekonštrukciou). V novo navrhovaných lokalitách sa zásobovanie zrealizuje novými distribučnými trafostanicami.

Verejné osvetlenie bude riadené z rozvádzačov verejného osvetlenia, ktoré budú napájané priamo zo samostatného vývodu z nn-rozvádzača trafostanice. V každej novej lokalite bude potrebné riešiť samostatný rozvádzač verejného osvetlenia.

V lokalite Ortáše je spracovaný investičný zámer na výstavbu geotermálnej elektrárne. Výroba elektrickej energie bude v zariadení využívať energiu z vrtovej vody. Na vyvedenie elektrickej energie do siete budú alternatívne využité elektrické stanice Prešov III alebo Prešov II.

V obci je možné vybudovať aj malé zdroje elektrickej energie z fotovoltických panelov alebo kogeneračných tepelných zdrojov väčších objektov.

Zásobovanie plynom. Zástavba v obci bude naďalej zásobovaná zemným plynom z existujúcej siete a jej rozširovania v plochách novej výstavby. V cieľovom roku 2050 vo variante A s predpokladaným počtom bytov 1800 je predpokladaný počet plynofikovaných 1620, vo variante B s predpokladaným počtom bytov 2300 je predpokladaný počet plynofikovaných 2070.

Zásobovanie teplom. V navrhovanej bytovej zástavbe bude zásobovanie teplom zabezpečené decentralizovane individuálne pre jednotlivé objekty s predpokladom alternatívnych zdrojov tepla, vrátane využívania geotermálnej energie (využitie odpadového tepla z prevádzky geotermálnej elektrárne). V súvislosti s tým je v územnom pláne navrhnutá výstavba teplovodu privádzajúceho teplú vodu na vykurovanie do centra obce na Makarenkovu ulicu (minimálne pre vykurovanie budov občianskej vybavenosti – materskej školy, základnej školy, obecného úradu a denného stacionáru).

Návrhy územného plánu k hospodáreniu s vodami

Pitná voda. Obec Ľubotice má vybudovaný verejný vodovod zásobujúci pitnou vodou celé zastavané územie obce. Návrh technického riešenia vodovodu v navrhovanej zástavbe vychádza z vypočítanej predpokladanej potreby pitnej vody, možnosti napojenia na vhodný vodný zdroj, z koncepcnosti riešenia pre navrhovanú zástavbu a z efektívnosti navrhovaného riešenia.

Výpočet potreby vody pre obyvateľov v cieľovom roku 2050 a občiansku vybavenosť reálne bude nižšia, pretože už dlhodobejšie skutočná spotreba vody je všeobecne nižšia ako hodnoty špecifickej potreby vody podľa vyhlášky MŽP SR č. 864/2006 (výpočet potreby vody vo variantoch A a B je podrobne uvedený v sprievodnej správe ku konceptu riešenia územného plánu obce).

Pre zásobovanie pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vo variante A vodárenský zdroj s výdatnosťou min. $19,69 \text{ l.s}^{-1}$ a vo variante B min. $24,11 \text{ l.s}^{-1}$ vody.

Systém zásobovania pitnou vodou je rozdelený do dvoch častí – jestvujúce zastavané územie po pravej strane Ľubotického potoka bude zásobované z jestvujúcej rozvodnej siete (z vodojemov Šibeňa hora a Kúty I), územie na ľavej strane potoka, nadväzujúceho na prešovské sídlisko Sekčov bude zásobované z vodojemov Sekčov I, Sekčov II a Sekčov III. Všetky rozvody pitnej vody budú zokruhované.

Obec Ľubotice nemá samostatný vodojem, potrebnú akumuláciu zabezpečujú vodojemy Kúty I, Šibeňa hora, Sekčov I, Sekčov II a Sekčov III. Uvedené vodojemy disponujú dostatočnou kapacitou aj pre obec Ľubotice v oboch variantoch riešenia.

Odpadové (splaškové) vody. Existujúca kanalizačná sústava bude rozšírená v plochách novo navrhovanej zástavby, kde bude budovaná delená kanalizácia. Splaškové vody budú odvádzané do zberača vedeného po ľavom brehu riečky Sekčov. Čistenie odpadových vôd bude naďalej zabezpečovať ČOV Kendice.

Trasa stokovej siete bude vedená prevažne verejnými priestranstvami.

Všeobecné zhrnutie. Návrh územného plánu obce Ľubotice neobsahuje také riešenia, ktoré by niesli riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by významne narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav

životného prostredia. Obsahuje riešenia, ktorými sa skvalitnia ekonomické, sociálne a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo.

Hodnotiac vplyvy zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, môžeme ich zaradiť medzi vplyvy priame i nepriame, kumulatívne, dlhodobé i trvalé.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok obyvateľov vo vzťahu k návrhu územného plánu môže nastať pri stavebnej činnosti zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamena zvýšené riziko na obyvateľstvo.

Uvedené zámery návrhu územného plánu obce Ľubotice potenciálne zvýšia možnosti zamestnanosti domáceho obyvateľstva, skvalitnia sociálne a demografické pomery, s vplyvom na úroveň verejného zdravia.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa konceptu územného plánu obce Ľubotice nebude mať významný negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Vplyvy na horninové prostredie sa predpokladajú v etape výstavby plánovaných objektov v dôsledku odstránenia nadložných vrstiev a obnaženia horninového základu – tieto vplyvy nebudú siahť nadmerne do hĺbky a nebudú podstatne narúšať horninu. Prípadné vplyvy budú priame a trvalé.

Do priestorov lokalít s aktívnymi a potenciálnymi zosuvmi zámery navrhované v územnom pláne nie sú umiestňované.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Povaha realizácie stavieb a činností podľa konceptu územného plánu nevyvolá zmeny v klimatických pomeroch obce a v jej okolí.

4. Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovaných stavieb a činností prezentovaných v koncepte územného plánu vyvolá pozitívne zmeny v ovzduší vo vzťahu k súčasnému i budúcemu zastavanému územiu obce a teda vo vzťahu k obyvateľstvu a jeho zdraviu. Dosiahne sa to odklonením tranzitu cestnej dopravy mimo zastavané územie a využívaním geotermálnej energie v tepelnom hospodárstve obce. Tieto pozitívne vplyvy budú priame, dlhodobé až trvalé.

Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne negatívne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia.

Krátkodobo a plošne obmedzene môžu na ovzdušie spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí realizovaných stavieb formou zvýšenej prašnosti a polutantov z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úprav povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím. Tieto vplyvy budú sekundárne, krátkodobé resp. dočasné.

5. Vplyvy na vodné pomery

Existujúca kanalizačná sústava bude rozšírená v plochách novonavrhovanej zástavby, kde bude budovaná delená kanalizácia. Splaškové vody budú odvádzané do zberača vedeného po

ľavom brehu riečky Sekčov. Čistenie odpadových vôd bude naďalej zabezpečovať ČOV Kendice.

Trasa stokovej siete bude vedená prevažne verejnými priestranstvami.

Vplyvy na vodné toky. V katastrálnom území obce Ľubotice tečú vodné toky Sekčov (západná hranica katastra), Ľubotický potok s prítokmi Ľubotica a Ortášsky potok (tiež Bánovec), a časť vodného toku Šebastovka na kat. hranici s Nižnou Šebastovou.

Časti vodných tokov boli minulosti upravené – Sekčov v rkm 5,870 – 6,380 (po most na Bardejovskej ulici), Ľubotický potok (v rkm 0,000 – 2,400 tak, že bol od sútoku s Ľuboticou prevedený do Ortášskeho potoka a ich spoločný tok bol upravený až po ústie do Sekčova v rkm 5,150. Šebastovka bola upravená v rkm 0,060 – 0,580 a 0,640 – 2,940.

Čo sa týka kapacity uvedených vodných tokov na odvedenie prietoku storočnej veľkej vody, tá nie je dostatočná. Ostatné časti uvedených vodných tokov pretekajú v riešenom území v prirodzených, neupravených korytách, ktoré tiež nemajú kapacitu na odvedenie prietoku storočnej veľkej vody.

V dotknutom území nie sú správcom tokov (SVP, OZ Košice) v zmysle „protipovodňového zákona“ vyhlásené inundačné územia. Podľa aktualizovanej mapy povodňového ohrozenia v II. cykle z roku 2023 povodňou so „strednou pravdepodobnosťou výskytu“ je ohrozené len bezprostredné okolie tokov Sekčov a Šebastovka, vo väčšom rozsahu len v lokalite Kapustnice na SZ okraji riešeného katastra nad mostom na ceste I. triedy, kde záplavové územie ohraničujú cesty na Bardejovskej a Obchodnej ulici.

Podstatná je skutočnosť, že v koncepte územného plánu obce Ľubotice nie sú navrhované úpravy vodných tokov; korytá neupravovaných úsekov majú mať prirodzený charakter (stabilizované nespevnené brehy s prirodzenými sprievodnými porastmi).

Koncept územného plánu na ochranu zastavaného územia pred povodňami na Ľubotickom potoku a Ľubotici navrhuje výstavbu malých vodných nádrží s retenčnou kapacitou zachytávania a regulácie zvýšených prietokov. Ochrániť územie má navrhovaný polder Nižná Šebastová na vodnom toku Sekčov nad katastrom Ľubotíc. Do doby jeho realizácie je potrebné zastavané územie chrániť lokálnymi protipovodňovými hrádzami, resp. múrikmi.

Všeobecne vplyvy na vodné toky úpravami a výstavbou protipovodňových hrádzí, rešpektovaním máp povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika budú priame i nepriame, dlhodobé až trvalé.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Pre navrhovanú výstavbu najmä v extraviláne je potrebné zabráť pozemky pôvodne využívané ako poľnohospodárska pôda. Vyhodnotenie perspektívneho záberu PP bude spracované formou samostatných príloh po prerokovaní návrhu územného plánu. V riešenom území nie je navrhovaný záber lesného pôdneho fondu.

Realizácia činností a stavieb podľa ÚPN nebude mať negatívne vplyvy na pôdy, až na čiastočné úbytky pôdneho fondu. Výstavba rodinných domov, bytov a rozširovanie objektov občianskej vybavenosti sa dotknú pôdy v rámci súčasného zastavaného územia, aj mimo neho. Vplyvy úbytku pôdneho fondu čo do hodnotenia budú priame a trvalé.

Poľnohospodárska pôda mimo zastavaného územia (vrátane nadmerných záhrad) bude zasiahnutá trvalými úbytkami predovšetkým realizáciou zástavby rodinných domov v nových lokalitách rozšírením pôvodného zastavaného územia obce.

Základným predpokladom pred výstavbou objektov je vyňatie príslušných častí pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ak pôda do tejto kategórie patrí.

Návrh územného plánu prezentuje opatrenia na zamedzenie a minimalizáciu pôdnej erózie, najmä v súvislosti s hospodárením s povrchovými vodami (pozri vyššie kap. III.5 Vplyvy na vodné pomery).

Vplyvy na pôdu, týkajúce sa záberu v súvislosti s plánovanými vyššie uvedenými zástavbami budú priame a trvalé resp. dlhodobé.

Nepredpokladá sa v súvislosti s návrhmi územného plánu kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy a na biotopy európskeho a národného významu

V podstate každý jeden zásah do pôvodných prírodných pomerov môže znamenať ovplyvňovanie fauny a flóry. Z dôvodu, že významnejšie spoločenstvá flóry a fauny a niektoré významné biotopy sa viažu na plochy vymedzené ako prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), je všeobecný predpoklad, že pri nerešpektovaní ekologických potrieb krajiny - jej segmentov môže dôjsť k významnejším negatívnym vplyvom na flóru a faunu a významné biotopy z hľadiska plošného záberu a redukcie ich funkcie.

V návrhu územného plánu obce Ľubotice sú prezentované aktivity, u ktorých je predpoklad, že môžu negatívne, indiferentne, ale i pozitívne vplývať na významné druhy rastlín, živočíchov a ich biotopy (štandardné životné podmienky), resp. na významné biotopy v zmysle klasifikácie „európsky a národne významné“.

Z aktivít, prezentovaných v návrhu územného plánu, u ktorých je predpoklad vplyvu na flóru, faunu a biotopy, sú vybrané tieto:

V zastavanom území sa zámery návrhu územného plánu napriek širokej škále návrhov sa fauny prakticky nedotknú; chránená fauna, predovšetkým avifauna a chiropterofauna (netopiere) tolerujúca a využívajúca urbánne prostredie je schopná sa v súvislosti s ľudskými aktivitami premiestňovať a primerane reagovať.

Na plochách, vytypovaných návrhom územného plánu pre umiestnenie výstavby rodinných domov a ďalších stavieb – napr. dopravných a hrádzových - dôjde logicky k zmene a k strate pôvodných biotopov živočíchov a rastlín.

Je potrebné realizáciu aktivít časovo plánovať tak, aby neboli narušené niektoré cykly, ako napr. hniezdenie a výchova mláďat. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a krátkodobé, resp. dočasné.

Migračné trasy nadregionálnej, regionálnej i miestnej úrovne u terestrických i lietajúcich živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním, za zaujatím hniezdisk a i.) nie sú plánovanými zámermi podstatne narušené. Výlučne terestrické biokoridory, ktoré využívajú predovšetkým cicavce (napr. srnčia zver) a stepné druhy avifauny nebudú dotknuté, pretože definovanie takého biokoridoru nie je viazané na úzky koridor, ale naopak, na relatívne široké územie; to sa týka aj avifauny v priestore (netýka sa avifauny viazanej na pobrežnú vegetáciu tokov). Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, kumulatívne a dlhodobé, až trvalé.

Migrácia, resp. odovzdávanie genetických informácií limnických (vodných) živočíchov sa v riešenom území deje výlučne vo vodnom prostredí, ktoré predstavuje médium hydrickej časti hydricko-terestrických biokoridorov – tečúca voda. Na niektorých miestnych vodných tokoch (na toku Sekčov a na tokoch mimo súčasného zastavaného územia obce) návrh územného plánu neumiestňuje zámery, ktoré by na vodných tokoch pôsobili ako neprekonateľné migračné bariéry. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a krátkodobé alebo dočasné v prípade, ak stavby a činnosti nebudú mať bariérový efekt.

Predpokladané vplyvy aktivít, prezentovaných v návrhu ÚPN na biotopy

Zámery návrhu územného plánu sa okrem zastavaného územia obce predovšetkým sústreďujú na plochy v súčasnej poľnohospodárskej krajine, naviazané na blízkosť sídla.

Do biotopov európskeho a národného významu návrhy konceptu územného plánu obce nie sú umiestňované s výnimkou výstavby vodných nádrží a poldra na vodných tokoch, kde v súvislosti s ich výstavbou dočasne dôjde k zásahom do biotopu európskeho významu Ls1.3, 91E0* Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (brehové porasty vodných tokov). Jedná sa o pozitívny prvok, zásah do biotopu bude dočasný a v konečnom dôsledku skvalitní krajinu z ekologického hľadiska.

Do lesného biotopu európskeho významu Ls3.3, 9110, situovaného vo východnom cípe katastra návrhy územného plánu nezasahujú. Lokalita je v územnom systéme ekologickej stability vedená ako lokálne biocentrum (LBc).

V západnej časti riešeného katastra do biotopu mokradí Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky (pod areálom bývalého podniku Kronospan), ktorý disponuje zamokrenými a mokraďovými spoločenstvami, návrhy územného plánu takisto nezasahujú. Lokalita je zároveň v rámci miestneho územného systému ekologickej stability vedená ako lokálne biocentrum (LBc), v prírodnom prostredí mokradí sa vyskytujú chránené druhy rastlín a liahnisko chránených druhov obojživelníkov a plazov.

Podobné hodnoty vykazuje aj mokraďová lokalita v časti Šarišské lúky, vedená ako biotop národného významu Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí, do ktorého takisto návrhy územného plánu nie sú umiestňované. Lokalita bola v minulosti postupne zasypávaná, jej torzo je však potrebné ochrániť (chránené druhy rastlín a liahň chránených druhov obojživelníkov a plazov).

Predpokladané zásahy do biotopu európskeho významu Ls1.3, 91E0*možno hodnotiť ako priame, krátkodobé a dočasné, výsledok zásahov bude relatívne trvalý a vysoko pozitívny.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Výraznejšie, ale nie podstatné vplyvy na historickú štruktúru a scenériu krajiny bude mať zámer územného plánu rozšírenia zastavanej plochy obce o plochy výstavby bytových zón a tiež vodných nádrží a poldra. Na druhej strane je snaha územného plánu zachovať kompaktný urbanistický celok, ale v rozšírenej podobe (zväčšením urbanistického celku) s cieľom akceptovať nutný výhľadový rozvoj obce a jej demografický rozvoj, pričom sú rešpektované mimo súčasne zastavaného územia obce prírodné reality katastra.

Predpokladané vplyvy na urbanistický celok obce je možné vyhodnotiť ako priame, dlhodobé až trvalé.

Podstatné zmeny vo vnímaní scenérie krajiny zo strany zámerov návrhu územného plánu nenastanú.

Vplyvy na krajinu je možné vyhodnotiť ako priame, ale aj sekundárne a trvalé, prípadne dlhodobé až trvalé.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability

Vplyvy na chránené územia.

V katastrálnom území obce Ľubotice nie je zriadené chránené územie národnej siete.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Prehľad prvkov ÚSES v riešenom území:

V katastrálnom území obce Ľubotice návrh konceptu strategického dokumentu Územný plán obce Ľubotice navrhuje akceptáciu nasledujúcich prvkov miestneho (lokálneho) územného systému ekologickej stability (návrh vychádza z reálnych podmienok a existencie prírodných realít v území):

- Lokálny biokoridor (LBk) vodný tok Ľubotica
- Lokálny biokoridor (LBk) vodný tok Ľubotický potok
- Lokálny biokoridor (LBk) vodný tok Ortášsky potok

Poznámka: Všetky tri uvedené vodné toky sú v zastavanom území obce Ľubotice zbavené sprievodnej vegetácie a do sútoku s regionálnym biokoridorom Sekčov ich spoločný posledný úsek pôsobí ako odvodňovací kanál, zbavený prívlastku „plnohodnotný biokoridor“. Ako biokoridor je spoločný záverečný úsek reálny len pre vyslovene vodné živočíchy, schopné existencie v okolitom zastavanom území obce.

- Lokálne biocentrum (LBc) – lesné porasty a príslušné lúčne spoločenstvá vo východnom cípe riešeného katastra
- Lokálne biocentrum (LBc) – park pri kaštieli
- Lokálne biocentrum (LBc) – vlhké lúky s mokraďami pri sútoku kanála s vodným tokom Sekčov (pod areálom bývalého podniku Kronospan).

Zámery obsiahnuté v koncepte územného plánu obce Ľubotice zasiahnu len v nepodstatnej miere do niektorých prvkov ÚSES, najmä lokálnej (miestnej) úrovne. K najviac ovplyvneným prvkom ÚSES budú patriť úseky lokálnych biokoridorov – vodných tokov s pobrežnou vegetáciou počas realizácie prípravy a výstavby malých vodných nádrží a poldra. Vplyvy budú priame, dočasné, v konečnom dôsledku dlhodobé až trvalé (v pozitívnom zmysle slova).

Návrh územného plánu neumiestňuje zámery do ostatných prvkov regionálnej i lokálnej úrovne v katastrálnom území obce Ľubotice.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky sa z hľadiska návrhu územného plánu neočakávajú, územný plán tento fenomén v obci potvrdzuje a rešpektuje. To sa týka aj známych a reálne predpokladaných archeologických nálezísk. Nové archeologické lokality môžu byť objavené počas výstavby objektov, vyplývajúcich zo zámerov návrhu ÚPN.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Paleontologické náleziská a významné geologické lokality v katastrálnom území obce Ľubotice nie sú (aj vzhľadom ku geologickej stavbe riešeného územia) evidované.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa konceptu územného plánu obce neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Dokumentácia konceptu návrhu územného plánu obce Ľubotice je vypracovaná o.i. v súlade s § 2 ods.1 písm. g) zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon), ktorý ustanovuje, že územné plánovanie „určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita krajiny“.

Predpokladá sa, že činnosti a stavby podľa návrhu územného plánu budú mať určitý vplyv na životné prostredie (v závislosti od charakteru aktivít a stavieb a ich umiestnenia v krajine). Je však potrebné skonštatovať, že takmer nijaký z týchto vplyvov nie je možné v tomto štádiu vyhodnotiť ako vplyv významnej intenzity.

Územný plán navrhuje aj realizáciu takých činností, ktoré samostatne v štádiu prípravy, zisťovacieho konania alebo povinného hodnotenia podliehajú posúdeniu podľa zákona EIA/SEA. Až na základe poznania podrobnejšieho riešenia v územnom pláne navrhovaných stavieb a činností, budú môcť byť v procese posudzovania konkrétnych činností a stavieb identifikované možné negatívne vplyvy a špecifikované konkrétne opatrenia na zmiernenie ich vplyvov na prírodu a životné prostredie vôbec.

Regulácia činností a stavieb realizovaných v budúcnosti podľa konceptu územného plánu obce Ľubotice je zameraná tak, aby sa zabezpečila minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie, musí byť podložená dodržaním ustanovení právnych predpisov, aktuálne uplatňujúcich sa v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia, to znamená aktuálnych právnych predpisov na úsekoch ochrany prírody a krajiny, ochrany ovzdušia, ochrany vôd, ochrany pôdneho fondu, odpadového hospodárstva, hluku, starostlivosti o pamiatky a prioritne na úseku ochrany zdravia obyvateľstva.

14. Zhodnotenie plnenia špecifických požiadaviek z dokumentu „rozsah hodnotenia“ a stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente

Dokument „Územný plán obce Ľubotice – rozsah hodnotenia“ bol vydaný Okresným úradom Prešov, odborom starostlivosti o životné prostredie, oddelením ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia bol vydaný 19. decembra 2023 pod č. OU-PO-OSZP3-2023/041324-022.

Špecifické požiadavky stanovené v rozsahu hodnotenia koncept územného plánu obce Ľubotice rešpektuje, obsah požiadaviek je zakomponovaný v koncepte územného plánu – nevariantne alebo zameraný na varianty A alebo B (bližšie v texte konceptu územného plánu alebo v tejto správe).

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia zamerané na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Ľubotice sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb.

Z pohľadu posúdenia vplyvov na životné prostredie je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné, pozornosť je predovšetkým potrebné venovať aj požiadavkám, vyplývajúcich zo

stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente, zakomponovaným „v rozsahu hodnotenia“.

Konkrétne stanovené preventívne, eliminačné a kompenzačné opatrenia na minimalizáciu vplyvov činností a stavieb podľa konceptu územného plánu obce Ľubotice na životné prostredie budú vymedzené – špecifikované vo vyjadreniach, stanoviskách, rozhodnutiach, povoleniach a súhlasoch dotknutých orgánov štátnej správy, verejnej správy k realizácii jednotlivých zámerov ÚPN-O, vydávaných v súlade s aktuálnymi právnymi predpismi zákonodarcu alebo rezortov.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V dokumente „Rozsah hodnotenia“, ktorý vydal Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Prešove, odd. ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia OU-PO-OSZP3-2023/041324-022 z 19. decembra 2023 sa pre ďalšie hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Ľubotice“ určuje, že variantné riešenia budú navrhované v rámci konceptu územného plánu.

Koncept územného plánu obce Ľubotice obsahuje dva varianty rozvoja – funkčného využitia alebo organizácie územia (v návrhu územného plánu označené ako variant A a variant B).

Variant A – konzervatívny, vychádza z doterajšieho tempa rozvoja obce, doteraz platných územnoplánovacích dokumentácií, ich záväzných častí a požiadaviek na obsah územného plánu, ktoré boli známe v dobe spracovania a schvaľovania územného plánu obce.

Vychádza zo súčasného tempa výstavby bytov a starnutia pôvodného obyvateľstva obce s predpokladom mierneho rastu počtu obyvateľov migrujúcich do obce, rešpektuje aktuálne funkčné využitie územia, aj navrhované funkčné využitie územia v platnom územnom pláne so zohľadnením známych investičných zámerov v oblasti výstavby bytových domov a záujem vlastníkov pozemkov o výstavbu rodinných domov. Zachováva doteraz platné zámery rozvoja dopravnej infraštruktúry a rozvíja obec ako integrálnu súčasť mestskej aglomerácie mesta Prešov.

Variant B – dynamický, vychádza z potenciálu územia, dôsledkov predpokladaných zmien platných zámerov a stratégií, aktuálnych informácií o území a stanovísk dotknutých subjektov.

Vo variante B je vo väčšej miere zohľadnený potenciál územia a rastúci záujem investorov o bytovú výstavbu v obci. Variant navrhuje pre výstavbu bytov ďalšie plochy v súčasnom extraviláne obce, ale aj možnosť prestavby bývalého výrobného areálu Kronospan (dnes spol. Xella Mashinery) – areál je vhodný na výstavbu polyfunkčného obytno-obslužného komplexu. Variant B v oblasti dopravy prehodnocuje reálnosť a potrebu doteraz platných koncepcií rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry a opakované negatívne stanoviská mesta Prešov ku prepájaniu dopravnej infraštruktúry oboch sídiel (Ľubotíc a Prešova). Z toho dôvodu neobsahuje návrh preloženia cesty I/68 v koridore vodného toku Sekčov, prepojenia Sibírskej ulice s ulicou Pod Šalgovíkom a ani žiadnych nových ciest. Do variantu B sú zapracované aj dôsledky týchto zmien.

Z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia zo širšieho hľadiska, teda aj vrátane sociosféry ŽP (pre obyvateľstvo) a najmä v porovnaní s nulovým variantom je výhodnejší variant B.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Ako hlavné kritérium pri hodnotení sú predpokladané vplyvy navrhovaného územného plánu na životné prostredie a odhad ich významnosti v kapitole III. tejto správy o hodnotení, na základe poznania krajiny a bioty riešeného územia.

V procese hodnotenia vplyvov navrhovanej územnoplánovacej dokumentácie sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území (vrátane environmentálnych dokumentácií súvisiacich s problematikou obce), z konzultácií s odborníkmi z oblasti ochrany prírody, z poznania prírodných pomerov územia ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracúvaní správy vychádzajú zo skutočnosti, že pre obec Ľubotice nie sú známe relevantné konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav niektorých zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie (napr. územne konkrétne údaje z meraní o kvalite a stave ovzdušia, o kvalite vôd vo vodných tokoch).

Neurčitosti môžu vyplývať i zo skutočnosti, že na základe konceptu územného plánu nie je pochopiteľne možné určiť, o aké konkrétne spôsoby a metódy realizácie činností sa bude jednať v rámci navrhovaných funkčných plôch. Nie sú a nemôžu byť k dispozícii detailné technické údaje, tie sa budú riešiť na úrovni konkrétnej predprojektovej a projektovej prípravy stavieb, resp. jednotlivých činností.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Obec Ľubotice disponuje pôvodným územným plánom, spracovanom v rokoch 2008 – 2009. Tento územný plán bol aktualizovaný Zmenami a doplnkami v roku 2011, 2014, 2017 a v r. 2023 (uzneseniami obecného zastupiteľstva). Územný plán je spracovaný pre navrhované obdobie 2030. V tomto územnom pláne stanovené zámery rozvoja obce sa v niektorých smeroch naplnili – niektoré zámery stratili aktuálnosť. V súčasnej dobe vystupujú nové požiadavky na riešenie územného plánu (konkrétnejšie sú uvedené v koncepte riešenia v podkap. „Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu“). Vzhľadom k rozsahu potrebných úprav a celkovej potrebe stanovenia novej koncepcie územného rozvoja obce je potrebné vypracovanie nového územného plánu obce.

Pre riadenie rozvoja obce, s cieľom zabezpečiť jej atraktivnosť pre domáce obyvateľstvo i návštevníkov, zabezpečiť podmienky pre ďalší ekonomický a sociálny rast pri minimalizácii negatívnych vplyvov na životné prostredie, pri realizácii nových aktivít na území obce (aj v kontexte so širším geografickým priestorom) je nevyhnutné riadiť sa koncepčným dokumentom s jasne stanovenými územno-priestorovými pravidlami a zásadami. Takéto požiadavky hodnotený návrh konceptu Územného plánu obce Ľubotice plní.

Návrh územného plánu obce Ľubotice je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie a nadradenými územno-plánovacími dokumentáciami, primerane rieši problematiku obyvateľstva a jeho zdravia, rieši návrhy na

odstránenie environmentálnych problémov, rešpektuje historický charakter obce i historickú štruktúru krajiny, územný systém ekologickej stability, chránené biotopy a druhy, historické pamiatky a potenciálne archeologické náleziská.

IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa:

*Ing.arch. Vladimír Ligus
Ateliér Urbeko s.r.o., Prešov*

X. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Ľuboticiach

.....

*Mgr. Nicole Rubisova
starostka obce Ľubotice*